

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Koprivnica

KLASA: 041-01/24-10/4
URBROJ: 613-08-24-38
Koprivnica, 27. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje županijskim i
lokalnim cestama
na području
Virovitičko-podravske
županije**

S A D R Ž A J

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA	5
Financiranje županijskih i lokalnih cesta	7
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama	8
Informiranje javnosti	12
UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	13
Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	13
Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	18
Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	27
Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	44
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	47
OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	50
Prilog 1 Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. siječnja 2022. do konca 2023.	51

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA
NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Virovitičko-podravske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. siječnja do 27. studenoga 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na području Virovitičko-podravske županije u 2022. i 2023. Pod upravljanjem županijskim i lokalnim cestama u ovoj reviziji smatraju se poslovi evidentiranja, planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugi poslovi upravljanja županijskim i lokalnim cestama, u skladu s propisima i unutarnjim aktima subjekta revizije, poslovi financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama te poslovi nadzora pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Subjekt revizije je Županijska uprava za ceste Virovitičko-podravske županije (dalje u tekstu: Uprava za ceste), kao ustanova za upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Virovitičko-podravske županije (dalje u tekstu: Županija).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

Posebni ciljevi revizije su:

- ocijeniti cjelovitost podataka o županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti učinkovitost planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora te informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata Uprave za ceste i njihovo ostvarenje
- obavljen je uvid u službene baze podataka Uprave za ceste
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama u Upravi za ceste i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: evidencije o županijskim i lokalnim cestama, financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama, planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje te nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– Je li upravljanje županijskim i lokalnim cestama učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Jesu li ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama te sadrže li evidencije cjelovite podatke?
- Financira li se upravljanje županijskim i lokalnim cestama u skladu s propisima?
- Planira li se i provodi građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta na propisani način?
- Provodi li se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na propisani način te provodi li se informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> ○ ustrojena je te se kontinuirano vodi, ažurira i održava baza podataka o županijskim i lokalnim cestama ○ podaci iz baze podataka o županijskim i lokalnim cestama prenose se Hrvatskim cestama d.o.o. ○ unos podataka o županijskim i lokalnim cestama u jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama obavlja ovlašteni djelatnik čije je ovlaštenje određeno jedinstvenim identifikacijskim brojem i lozinkom za prijavljivanje u jedinstvenu bazu ○ županijske i lokalne ceste evidentiraju se u katastru i upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske uz upis Uprave za ceste kao osobe koja njima upravlja ○ vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta ○ obavljen je godišnji popis imovine i obveza koncem 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom ○ podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
2.	Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji financijski planovi u skladu s propisima o proračunu o vodi se evidencija o ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje o za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvaruju se sredstva iz propisanih izvora financiranja o vodi se evidencija o rashodima za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama (građenje i rekonstrukcija, redovito i izvanredno održavanje cesta i druge namjene) o ostvareni prihodi koriste se namjenski za pokriće rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama
3.	Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	<ul style="list-style-type: none"> o doneseni su godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta radi ostvarivanja programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta o planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju kriterija i prioriteta utvrđenih programima građenja o izvođenje radova građenja i rekonstrukcije te održavanja županijskih i lokalnih cesta ustupano je pravnim ili fizičkim osobama registriranim, specijaliziranim i opremljenim za te poslove o obavljanje usluga stručnog nadzora radova na građenju i održavanju županijskih i lokalnih cesta ustupano je osobama ovlaštenim za njihovo obavljanje o doneseni su operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta o operativnim programima održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni su vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg, tehnološki postupak i rok izvršenja te drugi uvjeti bitni za njihovo izvođenje o radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja i projektima izrađenima za provedbu održavanja o doneseni su izvedbeni programi zimske službe s propisanim elementima o obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe o osigurano je obavljanje redovitih sezonskih pregleda županijskih i lokalnih cesta dva puta godišnje, nakon zimskog razdoblja i u jesen, radi provjere stanja cesta i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja o sastavljeni su izvještaji o redovitim sezonskim pregledima županijskih i lokalnih cesta s podacima o stanju pregledanog dijela ceste i prijedlogom radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste o doneseni su godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe o organizirano je zaprimanje zapisa s podacima o izvršenom pregledu i obavljenim radovima ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama o osigurano je obavljanje izvanrednih pregleda županijskih i lokalnih cesta, u propisanim slučajevima, o čemu su sastavljena izvješća s prijedlogom potrebnih mjera o sastavljena su izvješća o obavljenim izvanrednim pregledima cesta, u propisanim slučajevima, te su dostavljena inspekciji cesta i nadležnom ministarstvu o mjeri se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i operativne razine upravljanja, u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa
4.	Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> o godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste doneseni su u skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave o godišnji izvještaji o radu dostavljeni su županijskoj skupštini o godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta doneseni su uz suglasnost nadležnog ministarstva o Uprava za ceste je postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspeksijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama o osigurano je informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem mrežne stranice Uprave za ceste

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim**, ako su ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama s cjelovitim podacima, ako se financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama obavlja u skladu s propisima, ako se planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta provodi na propisani način, ako se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama obavlja na propisani način te se informira javnost o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

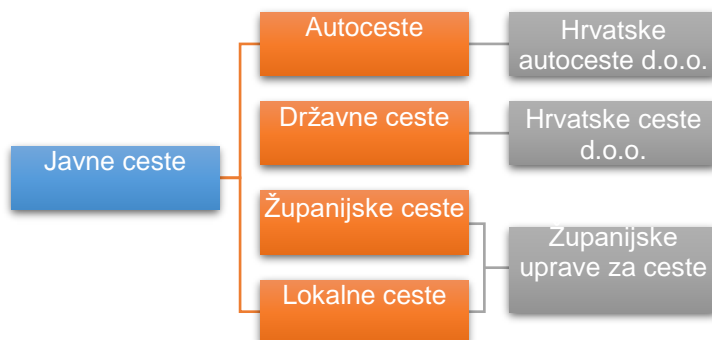
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajna poboljšanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajnija poboljšanja kako bi se upravljanje županijskim i lokalnim cestama provodilo u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA

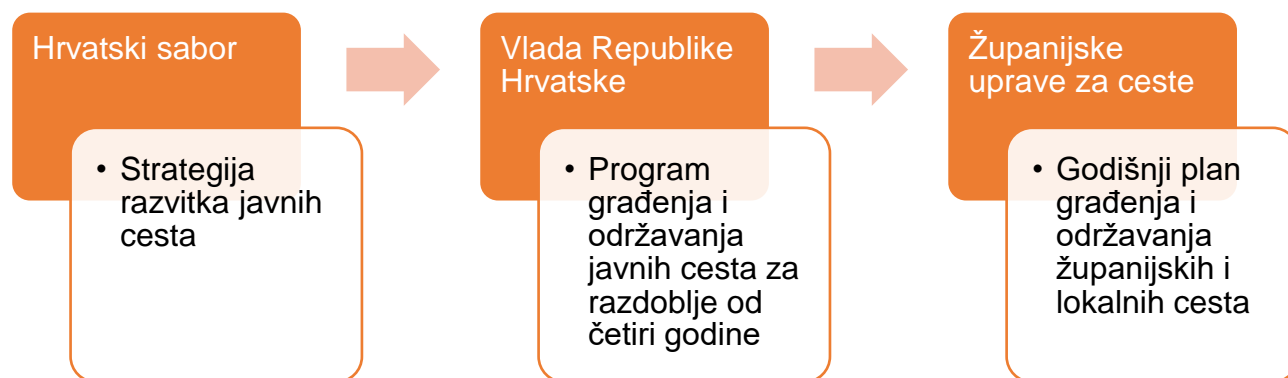
Prema odredbama Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 4/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 133/23), javne ceste su ceste koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima, a razvrstavaju se u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste, ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju. Na temelju Uredbe o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta (Narodne novine 34/12), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, javne ceste se razvrstavaju odlukom o razvrstavanju javnih cesta koju donosi ministar pomorstva, prometa i infrastrukture. Tijekom 2023. donesena je Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 59/23, 64/23, 71/23 i 97/23), prema kojoj je u javne ceste razvrstano 26 720,63 km cesta, od čega se 1 487,20 km odnosi na autoceste, 7 402,82 km na državne ceste, 9 378,23 km na županijske ceste, a 8 452,38 km na lokalne ceste. Autocestama i državnim cestama upravljaju trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, a županijskim i lokalnim cestama županijske uprave za ceste.

Prema odredbama Zakona o cestama, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske i ne mogu se otuđiti iz njezinog vlasništva. Upisuju se u zemljišne knjige na temelju pravomoćne uporabne dozvole kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Pravo služnosti, pravo građenja i koncesija na javnoj cesti te korištenje cestovnog zemljišta također se upisuju u zemljišne knjige, u skladu s propisima kojima se uređuju zemljišne knjige.

Hrvatske ceste d.o.o. vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama za operativne potrebe osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta. Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i koncesionari javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama kojima upravljaju prenositi Hrvatskim cestama d.o.o. za potrebe vođenja jedinstvene baze podataka o javnim cestama.

Prema odredbama Zakona o cestama, Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi strategiju kojom se utvrđuju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje u tekstu: Ministarstvo), sukladno strategiji. Program građenja i održavanja javnih cesta ostvaruje se godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta te godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

U kolovozu 2017. donesena je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., a u svibnju 2017. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. (Narodne novine 47/17). Cilj provedbe navedenog Programa je poboljšanje ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta, stvaranje preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa, povećanje razine uslužnosti cestovne mreže i protočnosti prometa te razvoj i integracija inteligentnih prometnih sustava. Programom je predviđen nastavak suradnje Hrvatskih cesta d.o.o. i županijskih uprava za ceste u cilju implementacije standarda održavanja primjenjivih na čitavom području Republike Hrvatske. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje nakon 2020. nije donesen.

Financiranje županijskih i lokalnih cesta

Odredbom članka 86. Zakona o cestama propisani su izvori sredstava za financiranje javnih cesta. Županijske i lokalne ceste financiraju se iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisničke naknade, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti te iz državnog proračuna i ostalih izvora.

Određivanje visine godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti u nadležnosti je Ministarstva.

Za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća se isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Visinu naknade propisuje Vlada Republike Hrvatske Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (Narodne novine 87/14). Za korištenje javnih cesta vozilima namijenjenima isključivo za prijevoz tereta, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, može se naplaćivati korisnička naknada, a njezino uvođenje, visinu i namjenu također odlukom propisuje Vlada Republike Hrvatske. Odluka o uvođenju, visini i namjeni korisničke naknade do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesena.

Godišnja naknada za uporabu javnih cesta plaća se pri registraciji motornih i priklučnih vozila. Bez uplate godišnje naknade ne može se obaviti registracija vozila ili ovjeriti produženje valjanosti prometne dozvole. Prema odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine 67/08, 48/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11, 80/13, 158/13 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22 i 133/23), registraciju vozila i produženje valjanosti prometne dozvole obavljaju policijske uprave odnosno policijske postaje ili stanice za tehnički pregled vozila. Visina godišnje naknade koju plaćaju vlasnici vozila propisana je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 96/15 i 98/15). Prema navedenom Pravilniku, godišnja naknada se plaća u stanicama za tehnički pregled vozila ili se uplaćuje izravno na račun uprave za ceste odnosno u proračun Grada Zagreba. Način naplate, postupak uplate sredstava na račun uprava za ceste te raspored naplaćenih sredstava propisani su Pravilnikom o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 130/12).

Mjerila za izračun i uvjeti naplate naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu (Narodne novine 92/18, 45/20 i 47/23), a visina i uvjeti naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti (Narodne novine 78/14 i 43/20).

Prema odredbama članka 49. Zakona o cestama, pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, čija ukupna masa prelazi 7,5 tona, dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste. Gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste propisuje nadležni ministar, a rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

Provedbeni propis kojim bi se propisale gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, kao i mjerila za izračun naknade za prekomjernu uporabu javne ceste do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesen te županijske uprave za ceste nisu izdavale rješenja o prekomjernoj uporabi županijskih i lokalnih cesta i nisu naplaćivale navedenu naknadu.

Vrijednosno značajni prihodi županijskih uprava za ceste su potpore iz državnog proračuna koje im nadležni ministar raspoređuje svojim odlukama. Sredstva za 2022., u ukupnom iznosu od 13.272.280,84 eura, i 2023., u ukupnom iznosu od 14.035.396,00 eura, raspoređena su Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2022. godini, koja je donesena 1. prosinca 2022., i Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2023. godini, koja je donesena 21. studenoga 2023.

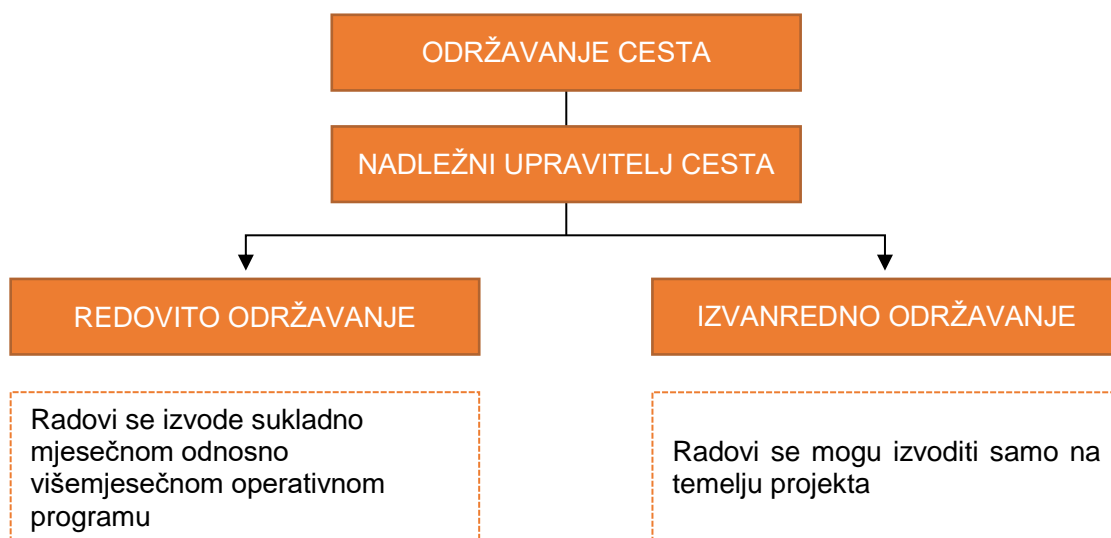
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama

Županijske ceste su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradskim i općinskim sjedištima, sjedišta gradova i općina međusobno te gradove ili gradske dijelove s državnim cestama, dok su lokalne ceste javne ceste koje povezuju sjedišta gradova i općina s naseljima s više od 50 stanovnika unutar gradova ili općina, gradske četvrti sa županijskim cestama te susjedne gradske četvrti međusobno. Županijske uprave za ceste su ustanove za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta. Osnivači županijskih uprava za ceste su županije, a početak rada propisan je odredbama Uredbe o početku rada županijskih uprava za ceste i društava kapitala iz Zakona o javnim cestama (Narodne novine 112/97), prema kojima su županijske uprave za ceste započele s radom 1. siječnja 1998.

Prema odredbama Zakona o cestama, županijske uprave za ceste obavljaju poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta (županijske uprave za ceste izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja cesta, nego ih ustupaju pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za njihovo izvođenje), pripreme izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, rješavanja imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta, financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta, praćenja prometnog opterećenja i prometnih tokova na županijskim i lokalnim cestama i druge poslove iz svog djelokruga.

Poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta obuhvaćaju pripremu, izradu i ustupanje izrade potrebnih studija te njihovu stručnu ocjenu; pokretanje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; pokretanje postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu; ustupanje usluga projektiranja s istražnim radovima; ustupanje usluga projektiranja opreme, pratećih objekata i prometne signalizacije; ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu; ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture; ustupanje geodetskih radova; ustupanje radova građenja i rekonstrukcije; ustupanje usluga stručnog nadzora građenja; organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje; investitorski nadzor nad provođenjem projekata i ustupanje revizije projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa.

Županijske uprave za ceste i drugi upravitelji javnih cesta obvezni su osigurati održavanje cesta tako da se prilikom održavanja omogući siguran promet na cestama, očuvaju temeljna svojstva i poboljšaju prometne, tehničke i sigurnosne značajke cesta, da se ceste zaštite od štetnog utjecaja cestovnog prometa te očuva njihov okoliš i uredan izgled. Poslovi održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta su planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima, redovito i izvanredno održavanje, ustupanje radova održavanja, stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, ustupanje usluga stručnog nadzora i kontrole kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste i ophodnja. Popis poslova redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja tih radova propisani su odredbama Pravilnika o održavanju cesta (Narodne novine 90/14 i 3/21).

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, upravitelj ceste operativnim programom održavanja cesta utvrđuje vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak, rok za izvršenje tih radova i druge uvjete bitne za njihovo izvođenje. Razine prednosti u održavanju cesta, određuju se na temelju njihovog značaja, namjene, prometne funkcije odnosno obujma te vrste i strukture prometa. Upravitelj cesta u obvezi je osigurati da se radovi održavanja cesta utvrđeni godišnjim planom izvode temeljem mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa koji uz njegovo prihvatanje može izraditi izvođač radova na održavanju cesta.

Redovito održavanje cesta čini skup poslova odnosno radova i radnji te mjera koje se provode tijekom cijele godine sukladno mjesečnom odnosno višemjesečnom operativnom programu. Pod redovitim održavanjem cesta podrazumijevaju se poslovi nadzora i pregleda cesta i cestovnih objekata, redovitog održavanja prometnih površina, bankina, pokosa, sustava odvodnje, prometne signalizacije i opreme, vegetacije i cestovnih objekata, naprava i uređaja, osiguranja preglednosti i čišćenja ceste te interventni radovi i zimska služba.

Izvanredno održavanje obuhvaća zahtjevnije i opsežnije radove održavanja cesta u cilju dugotrajnijeg uređenja i poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene njezinih tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa. Radovi izvanrednog održavanja izvode se povremeno, njihov opseg vezan je uz stupanj dotrajlosti ili oštećenja ceste, a mogu se izvoditi samo na temelju projekta za provedbu izvanrednog održavanja. Izvanredno održavanje cesta obuhvaća obnavljanje i zamjenu kolničkog zastora, ojačanje kolnika i mjestimične popravke kolničke konstrukcije u svrhu obnove i povećanja nosivosti ceste i kvalitete vožnje, poboljšanje sustava odvodnje ceste, zamjenu i ugrađivanje nove i poboljšanje vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste, saniranje odrona, zaštitu ceste od podlokavanja, pojedinačne korekcije geometrijskih elemenata ceste radi poboljšanja sigurnosti prometa, poboljšanje uvjeta prometa uređenjem stajališta, odmorišta, pješačkih staza, obnovu i postavu instalacija, opreme i uređaja ceste te druge propisane radove. Izvanredno održavanje cestovnih objekata obuhvaća zamjenu kolnika i hidroizolacije, popravak ili zamjenu rasponske konstrukcije, stupova, upornjaka, sustava za odvodnju, ležajeva i prijelaznih naprava, zaštitu stupova i upornjaka od podlokavanja, cjelovitu antikorozivnu zaštitu, sanaciju i zaštitu betonskih površina, sanaciju i obnovu zidova te druge propisane radove.

– Zimska služba

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, zimska služba je uobičajeni izraz za mjere i aktivnosti koje se provode u zimskom razdoblju, koje u pravilu traje od 15. studenoga tekuće do 15. travnja sljedeće godine, i kojima prethodi donošenje posebnog izvedbenog programa u cilju osiguravanja odvijanja cestovnog prometa uz najveću moguću sigurnost i prihvatljive troškove. Izvedbeni program zimske službe za županijske i lokalne ceste donose županijske uprave za ceste, na prijedlog pravne ili fizičke osobe kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovitog održavanja cesta. Izvedbenim programom zimske službe utvrđuju se organizacijska shema ustroja, nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe; raspored mjesta stalne pripravnosti; karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti i polaznim i završnim točkama djelovanja zimske službe; raspored mehanizacije, opreme, materijala za posipanje cesta i radne snage potrebne za izvođenje planiranih radova; raspored dežurstva, obvezne prisutnosti, stupnjevi pripravnosti i raspored radnih skupina; nacrt posipanja protiv poledice i uklanjanja snijega; mjesta i način isključivanja pojedinih vrsta vozila u zimskim uvjetima te način prikupljanja podataka i shema obavješćavanja o stanju i prohodnosti cesta.

Pripremni radovi zimske službe izvode se prije početka zimskoga razdoblja u cilju omogućavanja njezinog učinkovitog djelovanja, a obuhvaćaju pripremu cesta i njihovog neposrednog okoliša (postavljanje dopunske prometne signalizacije na opasnim mjestima, snježnih kolaca i naprava, provođenje mjera za zaštitu od snježnih zapuha i slično), mehanizacije, prometne signalizacije, opreme i posipnog materijala te osposobljavanje i stručno usavršavanje radnika koji sudjeluju u obavljanju zimske službe. Održavanje prohodnosti pojedinih cesta u zimskom razdoblju određuje se prema razini prednosti koja je utvrđena godišnjim planom, ovisno o vrsti ceste, gustoći i strukturi prometa, zemljišno-klimatskim uvjetima i lokalnim potrebama. Razvrstavanje županijskih i lokalnih cesta prema razini prednosti određuju županijske uprave za ceste na način da osiguraju i usklade prohodnost cjelokupne mreže županijskih i lokalnih cesta. Osiguranje prohodnosti županijskih i lokalnih cesta podrazumijeva da visina snijega na kolniku ne prelazi 15 cm i da je promet omogućen vozilima sa zimskom opremom. Iznimno, zimska služba nije dužna osigurati prohodnost ceste u uvjetima vrlo intenzivnog snježenja uz olujni vjetar i velikih snježnih zapuha ili lavina, kao i kod iznenadno nastale poledice na većem području, npr. zbog ledene kiše, koju nije moguće otkloniti raspoloživim sredstvima.

– Nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju županijske uprave za ceste, putem redovitih i izvanrednih pregleda cesta i cestovnih objekata, i izvođač radova redovitog održavanja cesta, putem ophodarske službe. Županijske uprave za ceste dužne su voditi evidenciju o obavljenim pregledima cesta i sve prikupljene podatke pohraniti na propisani način. O obavljenom pregledu ceste, službena osoba županijske uprave za ceste ili izvođača radova redovitog održavanja ceste, sastavlja zapisnik koji je sastavni dio evidencije o obavljenim pregledima. Zapisniku o obavljenom pregledu ceste, prilažu se i prikupljeni dokazi (slike, skice, izjave i slično). Prikupljeni podaci o stanju ceste čine temeljnu podlogu za planiranje potrebnih zahvata na održavanju cesta.

Redoviti pregledi županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju se prema rasporedu utvrđenom na temelju mjesečnog odnosno višemjesečnog operativnog programa održavanja cesta, obvezan im je nazočiti predstavnik izvođača radova redovitog održavanja, a dijele se na sezonske preglede cesta te na godišnje i glavne preglede cestovnih objekata svijetlog raspona 5 m i više. Sezonski pregledi cesta obavljaju se dva puta godišnje, u pravilu nakon zimskog razdoblja (ožujak – svibanj) i u jesen (rujan – studeni), radi provjere stanja i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja cesta. Čelični i drveni cestovni objekti pregledavaju se najmanje jednom godišnje, a ostali najmanje jednom svake dvije godine, pri čemu je potrebno pregledati sve dostupne dijelove objekta te, ovisno o nalazu ili zbog prethodnog zahtjeva inspekcije za ceste, obaviti i specijalistička mjerenja i ispitivanja. Glavni pregledi cestovnih objekata obavljaju se najmanje jednom u šest godina, pri čemu se pregledavaju svi dijelovi objekta i provode potrebna specijalistička mjerenja i ispitivanja. O redovitom pregledu cesta službena osoba sastavlja izvještaj koji mora sadržavati podatke o stanju pregledanog dijela ceste odnosno objekta i prijedlog o radovima koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste.

Izvanredni pregledi županijskih i lokalnih cesta obavljaju se nakon nastanka događaja kao što su prirodne katastrofe, teže prometne nesreće, požari, eksplozije, klizanje terena i drugi izvanredni događaji koji imaju negativan utjecaj na ceste; pri određivanju sposobnosti ceste za preuzimanje prekomjernih ili izvanrednih opterećenja; prije isteka garancijskog roka nakon izgradnje ili rekonstrukcije te na zahtjev inspekcije za ceste. Županijske uprave za ceste određuju sadržaj i opseg izvanrednog pregleda ceste i imenuju Povjerenstvo za obavljanje pregleda. Povjerenstvo sastavlja izvješće o izvanrednom pregledu, s prijedlogom potrebnih mjera, koje je u roku od sedam dana dužno dostaviti inspekciji cesta i Ministarstvu.

Ophodarska služba je dužna nadzirati sva događanja koja utječu na županijsku ili lokalnu cestu i promet na njoj, vizualno pregledavati stanje svih njezinih sastavnih dijelova te obaviti manje radove održavanja i provoditi potrebne mjere i radnje za zaštitu ceste, koje je u mogućnosti obaviti s propisanom opremom i raspoloživim sredstvima. Dužna je najmanje jednom mjesečno pregledati cestovne objekte, prvenstveno elemente i one dijelove koji se odnose na stabilnost, funkcionalnost, trajnost i sigurnost odvijanja prometa. Podatke o izvršenom pregledu i obavljenim radovima, ophodarska služba obvezna je zapisati i na propisani način pohraniti te dostaviti županijskoj upravi za ceste. Poslovi ophodnje na cesti, uvjeti za uspostavu ophodnje, potrebno osoblje i oprema, provođenje mjera za zaštitu cesta i prometa te radovi, radnje i druge aktivnosti koje obavlja ophodar propisani su odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta (Narodne novine 75/14 i 7/21). Prema odredbama navedenog Pravilnika, sve informacije o stanju i prohodnosti javne ceste kao i svi događaji uočeni na ophodarskoj dionici unose se u ophodarski dnevnik koji se vodi posebno za svaku ophodarsku dionicu.

Sastoji se od korica i niza pojedinačnih, uvezanih i numeriranih listova koji trebaju sadržavati naziv nadležnog upravitelja ceste, broj i opis ceste, nazive krajnjih točaka ophodarske dionice, ukupnu duljinu ophodarske dionice, ime i prezime ophodara, registarske oznake ophodarskog vozila, datum, sat početka i završetka ophodnje, opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice, opis uočenih aktivnosti na ophodarskoj dionici, popis obavljenih radova redovitog održavanja, ime i prezime osobe i sat predaje obavijesti dežurnoj osobi u mjestu stalnog dežurstva te rubriku za upis ostalih zapažanja s prijedlogom mjera. U ophodarski dnevnik se unose i osnovni podaci o prometnim nesrećama koje su se dogodile u vrijeme ophodnje.

Prema odredbama Zakona o cestama, Ministarstvo obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama putem inspekcije za ceste. Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor za ceste nadzire radove redovitog i izvanrednog održavanja cesta, pregledava dokumentaciju za te radove i određuje mjere za otklanjanje nepravilnosti koje bi mogle prouzročiti pogoršanje stanja ceste ili ugroziti sigurnost prometa te provodi druge propisane mjere i radnje, o čemu donosi rješenje koje se dostavlja na provedbu upravitelju javne ceste.

Informiranje javnosti

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19 i 151/22), županijske uprave za ceste, kao ustanove osnovane za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno istom Zakonu, dužne su pravodobno i istinito informirati javnost o obavljanju djelatnosti za koju su osnovane. Jedan od načina informiranja su objave putem mrežnih stranica, na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Prema odredbama navedenog Zakona, tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama na lako pretraživ način objavljivati zakone i ostale propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte i odluke koje donose, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti, informacije o javnim uslugama koje tijelo javne vlasti pruža, podatke o izvoru financiranja, proračun, financijski plan ili drugi odgovarajući dokument kojim se utvrđuju prihodi i rashodi tijela javne vlasti te podatke i izvješća o izvršenju proračuna, financijskog plana ili drugog odgovarajućeg dokumenta, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, informacije o izvršavanju ugovora i druge informacije za koje postoji obveza objavljivanja sukladno zakonu kojim se uređuje javna nabava, obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka, informacije o unutarnjem ustrojstvu tijela javne vlasti, s imenima čelnika tijela i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika, obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija na vidljivo mjestu, s podacima za kontakt službenika za informiranje, potrebnim obrascima ili poveznicama na obrasce te visinom naknade za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, odgovore na najčešće postavljena pitanja, o načinu podnošenja upita građana i medija, kao i ostale informacije (vijesti, priopćenja za javnost, podaci o aktivnostima), u svrhu informiranja javnosti o svom radu i izvršavanju obveza i ostvarivanju prava građana. Županijske uprave za ceste su navedene u popisu tijela javne vlasti objavljenom na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske te su obvezne objavljivati propisane dokumente i informacije na svojim mrežnim stranicama.

UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Županijske i lokalne ceste su prema odredbama Zakona o cestama javne ceste u vlasništvu Republike Hrvatske, a povjerene su na upravljanje županijskim upravama za ceste.

Odlukom Županijske skupštine iz 1997. osnovana je Uprava za ceste, kao pravna osoba za upravljanje, građenje, rekonstruiranje i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Županije. Odlukom o osnivanju iz veljače 2005. i njezinim izmjenama i dopunama iz 2007., 2009. i 2011. ustrojstvo i djelatnosti Uprave za ceste usklađeni su s odredbama Zakona o javnim cestama. Upravom za ceste upravlja ravnatelj, kojega imenuje Upravno vijeće na temelju provedenog javnog natječaja. Upravno vijeće ima sedam članova, od kojih šest imenuje Županijska skupština, a jedan član je iz redova zaposlenika. Članovi Upravnog vijeća primaju naknadu čiju visinu utvrđuje Upravno vijeće. Odlukom Upravnog vijeća o naknadi članovima Upravnog vijeća iz srpnja 2009., odnosno izmjenama i dopunama Odluke iz prosinca 2022., mjesečna neto naknada predsjedniku Upravnog vijeća utvrđena je u iznosu od 146,00 eura¹, a članovima u iznosu od 119,45 eura. Organizacijske jedinice Uprave za ceste su: jedinica za financijske, pravne i administrativne poslove i jedinica za održavanje i građenje cesta. Koncem 2023. imala je devet zaposlenika i u vrijeme obavljanja revizije ravnatelj Uprave za ceste je Bruno Perkec, univ. spec. traff.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 59/23, 64/23, 71/23 i 97/23) na području Virovitičko-podravske županije razvrstano je ukupno 111 županijskih i lokalnih cesta ukupne dužine 671,69 km, od čega je 39 županijskih cesta ukupne duljine 351,90 km i 72 lokalne ceste ukupne duljine 319,79 km. Pojedine županijske i lokalne ceste navedene u Odluci o razvrstavanju javnih cesta protežu se kroz više županija, a Uprava za ceste upravlja njima i održava ih do administrativne granice Virovitičko-podravske županije.

Prema podacima Uprave za ceste o vrsti kolnika, na koncu 2023. je 86,9 % županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom i 13,1 % s makadamskim kolnikom.

Evidencije o županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama članka 32. Zakona o cestama, upravitelji javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenositi Hrvatskim cestama d.o.o., koje vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama. Sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka utvrđen je Pravilnikom o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima (Narodne novine 56/15).

Prema odredbama navedenog Pravilnika, baza podataka o javnim cestama je skup međusobno povezanih podataka, koji interakcijom omogućavaju pregled stanja javnih cesta i objekata na njima, sastavnih elemenata i prometa koji se po njima odvija, a koji se na odgovarajući način i pod određenim uvjetima koriste za potrebe upravljanja, građenja, održavanja, zaštite javnih cesta i prometa na njima te za potrebe službenih statistika, državnih upravnih tijela, međunarodnih organizacija i drugih pravnih i fizičkih osoba. Bazu podataka o javnim cestama čine Prostorna baza podataka, koja sadrži georeferencirane vektorske podatke o osima javnih cesta, jedinstveni adresni sustav javnih cesta i druge tematske GIS slojeve neophodne za prostorno analiziranje i prikazivanje, i Alfanumerička baza podataka, koja sadrži opisne, bročane i grafičke tehničke podatke o cestama i objektima na njima.

¹ Svi iznosi u izvješću iskazani su u eurima, neovisno o valuti u kojoj su iskazani u dokumentima Uprave za ceste.

Prostorna baza podataka je temelj cjelokupne baze podataka o javnim cestama, gdje se na georeferencirane vektorske prostorne podatke o osima cesta vežu alfanumerički podaci o cestama, koristeći GIS tehnologiju i primjenjujući pravila i tehničke specifikacije jedinstvenog adresnog sustava, te se na taj način mogu prostorno locirati. Alfaničnu bazu podataka čine propisani obvezni i preporučljivi tehnički podaci za pojedine skupine javnih cesta. Obvezni tehnički podaci moraju se redovito prikupljati i unositi u bazu, dok se preporučljivi tehnički podaci mogu prikupljati redovito ili samo za pojedine analize stanja cesta i objekata na njima, ovisno o potrebama. Hrvatske ceste d.o.o. nadležne su za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje podataka Prostorne baze podataka, a županijske uprave za ceste za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje tehničkih podataka Alfaničnu bazu podataka za županijske i lokalne ceste kojima upravljaju. Hrvatske ceste d.o.o. osiguravaju tehničke i programske osnove za ustrojavanje, vođenje i korištenje baze podataka o javnim cestama te preuzimanje i unošenje podataka putem *web* aplikacije. Županijske uprave za ceste dužne su unositi podatke u Alfaničnu bazu podataka o javnim cestama putem *web* aplikacije te su odgovorne za pravovremenost i točnost unesenih podataka, a unos podataka mogu obavljati ovlašteni djelatnici koji dobivaju jedinstveni identifikacijski broj i lozinku za prijavljivanje u bazu.

Za potrebe vođenja baze podataka o županijskim i lokalnim cestama kojima upravlja, Uprava za ceste s izabranim dobavljačem zaključuje godišnje ugovore o održavanju aplikacijskog sustava radi vođenja baze podataka, odnosno prikupljanja, obrade, ažuriranja, verifikacije i održavanja tehničkih podataka o cestama. Korištenje i održavanje aplikacijskog sustava (programskih modula) podrazumijeva pružanje stručne podrške prilikom rada s programskim proizvodima, otklanjanje prijavljenih grešaka, isporuku novih (poboljšanih) verzija programskih proizvoda, administraciju instalirane baze, redovito sigurnosno kopiranje baze podataka pohranjene u sustavu, korištenje *web* servera dobavljača za pohranu podataka i rad aplikacijskog sustava i drugo. Godišnja naknada za pružanje navedenih usluga u 2021., 2022. i 2023. ugovorena je u iznosu od 9.954,21 euro, a obračunava se i plaća u jednakim mjesečnim iznosima. Baza podataka sadrži prikaz mreže županijskih i lokalnih cesta na svim vrstama kartografskih podloga, georeferencirani video svih dionica s mogućnošću pregledavanja i upravljanja te naknadnim pretraživanjem po snimljenim parametrima, podatke o svakoj pojedinačnoj dionici (kategorija, oznaka, stupanj zimske službe, dužinu simetrane, dužinu asfalta, dužinu makadama, opis), podatke o cestovnim mostovima, propustima, željezničko-cestovnim prijelazima, vertikalnoj i horizontalnoj signalizaciji i drugo (s točnom lokacijom, općim podacima, geometrijom, detaljima, preprekama, izvršenim radovima, redovitim i glavnim pregledima, napomenama, dodatnom dokumentacijom). Navedeni program (bazu podataka) dnevno koriste ovlašteni djelatnici Uprave za ceste te redovito ažuriraju podatke o svim važnim promjenama na županijskim i lokalnim cestama, kao i izvođači redovitog održavanja cesta. Program služi za izradu mjesečnih i godišnjih planova, obradu i izradu izvješća, komuniciranje s ophodnjom te učinkovito rješavanje nastalih problema na terenu. Preko programa izdaju se radni nalozi ugovorenim izvođačima radova i vode se dnevna izvješća o obavljenim radovima te dokaznica izvedenih radova.

Također, Uprava za ceste ima dozvolu za pristup i korištenje podataka iz nadležnosti Državne geodetske uprave koje koristi u svrhu obavljanja poslova iz svoje nadležnosti.

Prema obrazloženju Uprave za ceste, evidentirani podaci o županijskim i lokalnim cestama u bazi Uprave za ceste tijekom 2022. i 2023. dostavljali su se Hrvatskim cestama d.o.o. na njihov zahtjev jer programi u kojima se podaci vode nisu bili kompatibilni. Od početka 2024. Hrvatske ceste d.o.o. imaju bazu podataka na istoj informatičkoj platformi kao i Uprava za ceste te su stvoreni uvjeti za razmjenu podataka kojima imaju pristup na zahtjev.

Prema odredbama članaka 123. i 124. Zakona o cestama, javne ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Upis javnih cesta za koje je izrađena snimka izvedenog stanja i koje su evidentirane u katastru provodi zemljišnoknjižni sud po službenoj dužnosti na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta i prijavnog lista sa snimkom izvedenog stanja, koje zemljišnoknjižnom sudu dostavlja tijelo nadležno za katastar. Javne ceste koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta, geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista. Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar, na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste snimljenog prema pravilima propisanim posebnim zakonom, koji pribavlja i tijelu nadležnom za katastar dostavlja pravna osoba koja upravlja javnim cestama.

Uprava za ceste vodi Evidenciju o rješavanju imovinskopravnog stanja županijskih i lokalnih cesta koja sadrži podatke o inventarnom broju (oznaci ili nazivu nekretnine – ceste), broju katastarske i zemljišnoknjižne čestice na kojoj se nalazi, nazivu katastarske općine, broju zemljišnoknjižnog uloška, površini čestice, vlasništvu, broju i godini rješavanja predmeta te napomenu. Prema podacima iz navedene evidencije, za više od 50,0 % katastarskih čestica na kojima se nalaze županijske i lokalne ceste u njezinoj nadležnosti, u katastru i zemljišnim knjigama upisana je Republika Hrvatska kao vlasnik te je upisano pravo upravljanja Uprave za ceste. Za preostale katastarske čestice na kojima se nalaze županijske i lokalne ceste koje nisu evidentirane u katastru, potrebno je pribaviti i tijelu nadležnom za katastar dostaviti elaborate izvedenog stanja tih cesta. Prema ustrojenoj evidenciji Uprave za ceste, koncem 2023. potrebna je izrada elaborata za ukupno 489 katastarskih čestica. Prema obrazloženju Uprave za ceste, za izradu elaborata potrebna su značajna financijska sredstva, a stanje se rješava u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima i utvrđenim prioritetima. Postupak upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru pokreće se za one katastarske čestice na kojima se nalaze ceste ili dijelovi cesta (dionice), koje su uvrštene u Planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Virovitičko-podravске županije i Plan modernizacije cestovne mreže Virovitičko-podravске županije za razdoblje od 2020. do 2024., odnosno za ceste koje Uprava za ceste izvanredno održava, gradi, modernizira ili rekonstruira te ceste na kojima je potrebno provesti hitne sanacije (primjerice sanacije klizišta), a za njihovo izvođenje nužno je rješavanje imovinskopravnih odnosa. Rashodi za geodetsko-katastarske usluge (koji obuhvaćaju i rashode za projekte evidentirane na računima dodatnih ulaganja na građevinskim objektima) za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru su u 2022. ostvareni u iznosu od 5.955,93 eura, a u 2023. u iznosu od 10.425,65 eura.

Uprava za ceste dostavila je u Registar državne imovine podatke za nekretnine (katastarske čestice) u državnom vlasništvu te dijelove nekretnina u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba za koje nisu riješeni imovinskopravni odnosi, a ceste se nalaze na dijelu spomenutih nekretnina.

Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, Uprava za ceste je izvanproračunski korisnik jedinice područne (regionalne) samouprave te je obveznik primjene proračunskog računovodstva.

Prema odredbama članaka 7. i 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20), odnosno odredbama članaka 14. i 221. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) koje se primjenjuju u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., obveznici primjene proračunskog računovodstva moraju osigurati računovodstvene podatke o dugotrajnoj nefinancijskoj imovini, po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima, te na kraju svake poslovne godine provesti popis imovine i obveza radi svođenja njihovih postojećih knjigovodstvenih stanja na stvarna stanja utvrđena popisom. Navedenim Pravilnikom je također utvrđeno da proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Uprava za ceste vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju županijskih i lokalnih cesta po vrsti i nazivu pojedine ceste te pojedinačnoj vrijednosti. U glavnoj knjizi županijske i lokalne ceste evidentirane su u ukupnom iznosu. Podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji usklađeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima su, u okviru izvanbilančnih zapisa, evidentirane i iskazane potencijalne obveze po sudskim sporovima, dok primljena jamstva izvoditelja radova nisu evidentirana odnosno iskazana.

Izvanbilančni zapisi koncem 2023. evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u iznosu od 551.446,23 eura i odnose se na potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku (u četiri spora tuženik je Uprava za ceste). Revizijom odnosno uvidom u evidenciju primljenih mjenica i bankovnih garancija te popis zadužnica koje je ustrojila Uprava za ceste utvrđeno je da primljeni instrumenti osiguranja plaćanja (garancije banke, mjenice i uplate novčanih sredstava na račun Uprave za ceste te zadužnice) koncem 2023. nisu evidentirani u izvanbilančnim zapisima u glavnoj knjizi i iskazani u financijskim izvještajima. Odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20), odnosno odredbama članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) koje se primjenjuju u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., propisano je da proračun i proračunski korisnici vode, između ostalog, evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija. Prema odredbi članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) skupina računa Izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostali izvanbilančni zapisi.

Osim toga, odredbama članka 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju propisano je da je obvezna bilješka uz obrazac Bilance, između ostalog, i popis ugovornih odnosa koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina (dana i primljena jamstva, kreditna pisma, hipoteke, vrijednosni papiri i drugo). Bilješke uz obrazac Bilancu za 2022. i 2023. ne sadrže popis primljenih jamstava iskazanih u ustrojenoj evidenciji primljenih mjenica i bankovnih garancija.

Tijekom obavljanja revizije, u lipnju 2024., primljena jamstva evidentirana su u poslovnim knjigama Uprave za ceste.

Državni ured za reviziju nalaže u bilješkama uz Bilancu sastaviti popis primljenih jamstava u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju.

Izgradnja objekata na cestama (autobusna stajališta i mostovi) te dodatna ulaganja na građevinskim objektima (rashodi za modernizaciju dionica županijskih i lokalnih cesta i njihovo opremanje – pozivno pješački semafor, semaforizacija raskršća, modernizacija pješačkih prijelaza, stupovi i prometni znakovi s treptaćima i drugo) evidentirani su u glavnoj knjizi na računu rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine te je za vrijednost ulaganja povećavana vrijednost na računu imovine.

Rashodi za dodatna ulaganja u građevinske objekte (rashodi za sanaciju klizišta na županijskoj cesti ŽC 4253 – Slatinski Drenovac – Jankovac – granica Županije) u 2022. evidentirani su u okviru materijalnih rashoda, a trebalo ih je evidentirati na računu rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine. Navedeno je utjecalo na strukturu iskazanih rashoda za 2022. i na manje iskazanu vrijednost proizvedene dugotrajne imovine.

Prema odredbama članka 58. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) rashodi za dodatna ulaganja jesu ulaganja kojima se produžuje vijek upotrebe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva nefinancijske imovine kao na primjer ulaganja u obnovu, rekonstrukciju ili povećanje nefinancijske imovine koja ne moraju biti uvjetovana stanjem imovine.

Za vrijednost dodatnih ulaganja povećava se vrijednost imovine na kojoj je ulaganje izvršeno. Prema odredbama članka 67. Pravilnika o računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23), koji će se primjenjivati u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., određeno je jednako postupanje za navedeno.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati dodatna ulaganja na građevinskim objektima u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Obavljen je godišnji popis imovine i obveza sa stanjem koncem 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste kojima Uprava za ceste upravlja te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Također, popisom su obuhvaćena i primljena jamstva i garancije (garancije banke, mjenice, bjanko i obične zadužnice) pravnih osoba za dobro izvršenje zaključenih ugovora koji nisu evidentirani u izvanbilančnim zapisima glavne knjige niti iskazani u financijskim izvještajima. Zbog navedenoga svrha popisa, koja se odnosi na usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, nije postignuta.

Prema odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) proračun i proračunski korisnici, moraju popisati imovinu i obveze te navesti njihove pojedinačne vrijednosti, popis se mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Svrha popisa je uskladiti knjigovodstveno stanje imovine i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Zakona o cestama, izvori sredstava za financiranje županijskih i lokalnih cesta su godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisnička naknada, naknada za korištenje cestovnog zemljišta, naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, sredstva državnog proračuna i ostali izvori.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima i rashodima Uprave za ceste za 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova, godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana i godišnjih izvješća o radu za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni prihodi i rashodi Uprave za ceste za 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih financijskih planova, godišnjih izvješća o izvršenju financijskog plana i godišnjih izvješća o radu

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	2.723.637,93	3.355.443,98	123,2	100,0	2.974.400,00	3.497.638,47	117,6	99,9
1.1.	Godišnja naknada za uporabu javnih cesta	2.533.678,41	2.550.361,20	100,7	76,0	2.596.000,00	2.629.158,33	101,3	75,1
1.2.	Naknada za izvanredni prijevoz	663,61	581,80	87,7	0,0	10.000,00	936,01	9,4	0,0
1.3.	Naknada za korištenje cestovnog zemljišta	103.523,79	101.354,70	97,9	3,0	360.000,00	114.305,85	31,8	3,3
1.4.	Sredstva proračuna	68.518,15	685.494,56	1000,5	20,5	0,00	742.523,40	-	21,2
1.5.	Sredstva iz ostalih izvora	17.253,97	17.651,72	102,3	0,5	8.400,00	10.714,88	127,6	0,3
2.	Drugi prihodi	663,61	11,34	1,7	0,0	6.920,00	4.760,28	68,8	0,1
Ukupno prihodi (1.+2.)		2.724.301,54	3.355.455,32	123,17	100,0	2.981.320,00	3.502.398,75	84,5	100,0
3.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	2.929.441,23	2.521.318,48	86,0	79,0	3.072.550,00	2.987.383,40	97,2	80,7
3.1.	Građenje, rekonstrukcija i modernizacija	920.764,48	513.221,02	55,7	16,1	1.128.900,00	1.045.129,23	92,6	28,2
3.2.	Redovito održavanje	1.875.953,95	1.875.422,76	100,0	58,8	1.943.650,00	1.942.254,17	99,9	52,5
3.3.	Izvanredno održavanje	132.722,80	132.674,70	100,0	4,1	0,00	0,00	0,0	0,0
4.	Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama	268.097,55	262.485,54	97,9	8,2	275.050,00	273.706,15	99,5	7,4
4.1.	Doznaka dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Virovitici za financiranje nerazvrstanih cesta	159.267,37	155.457,29	97,6	4,9	160.000,00	160.299,13	100,2	4,3
4.2.	Naknada za uređenje voda	59.061,65	59.659,61	101,0	1,9	59.900,00	59.658,08	99,6	1,6
4.3.	Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta	43.798,53	41.412,71	94,6	1,3	44.500,00	43.323,29	97,4	1,2
4.4.	Geodetsko-katastarske usluge za potrebe upisa županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru	5.970,00	5.955,93	99,8	0,2	10.650,00	10.425,65	97,9	0,3
5.	Rashodi Uprave za ceste	525.758,43	407.474,30	77,5	12,8	796.892,69	440.346,71	55,3	11,9
5.1.	Rashodi za zaposlene	215.940,00	211.283,46	97,8	6,6	245.230,00	218.738,64	89,2	5,9
5.2.	Materijalni rashodi	295.218,92	196.190,84	66,4	6,2	498.162,69	179.757,90	36,1	4,9
5.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	14.599,51	0,00	0,0	0,0	53.500,00	41.850,17	78,2	1,1
Ukupno rashodi (3.+4.+5.)		3.723.296,21	3.191.277,32	85,7	100,0	4.144.492,69	3.701.436,26	89,3	100,0

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
	Razlika višak/manjak prihoda i primitaka	-998.994,68	164.178,01	16,4		-1.163.172,69	-199.037,51		
	Preneseni višak/manjak iz prethodnih godina	998.994,68	998.994,68	100,0		1.163.172,69	1.163.172,69		
	Višak/manjak prihoda i primitaka + preneseni rezultat prethodnih godina	0,00	1.163.172,69				964.135,18		

– Prihodi

Izvori sredstava za financiranje javnih cesta utvrđeni su člankom 86. Zakona o cestama, a navedeno je 13 izvora sredstava za financiranje javnih cesta. U 2022. i 2023. Uprava za ceste je ostvarila prihode od godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, sredstava državnog proračuna, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti te ostalih izvora. Visinu navedenih naknada utvrđuje ministar, a za sredstva koja se ostvaruju iz državnog proračuna zaključuju se ugovori, odnosno sporazumi s Ministarstvom.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za revidirane godine, ukupni prihodi za 2022. i 2023. ostvareni su u iznosu od 6.857.854,07 eura, od čega se 3.355.455,32 eura odnosi na 2022., a 3.502.398,75 eura na 2023.

Vrijednosno najznačajniji prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvareni su iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila i iz sredstava proračuna i osnovni su izvor sredstava za financiranje gradnje i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Za 2022. ostvareni su u iznosu od 2.550.361,20 eura ili 76,0 % ukupnih prihoda, a za 2023. u iznosu od 2.629.158,33 eura ili 75,1 % ukupnih prihoda. Iznos godišnje naknade utvrđen je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (Narodne novine 96/15 i 98/15). Plaćaju je vlasnici motornih i priključnih vozila koji imaju prebivalište odnosno sjedište na području Županije. Uprava za ceste je zaključila ugovore o raspoređivanju naplaćenih sredstava godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, izdavanju potvrda o obračunatoj godišnjoj naknadi i drugim poslovima koji su s tim povezani u skladu s navedenim Pravilnikom. Ugovori s pravnim osobama u čijem vlasništvu su stanice za tehnički pregled zaključeni su tijekom 2020. odnosno tijekom 2022. (ukupno 41 ugovor) na rok od dvije godine, dok s jednom pravnom osobom ugovor nije zaključen. Uprava za ceste vodi analitičku evidenciju potraživanja od stanica za tehnički pregled za naplaćenu naknadu za ceste koja se usklađuje s podacima društva Centra za vozila Hrvatske na godišnjoj razini. Podaci o naplaćenju naknadi u evidenciju se unose na dnevnoj bazi iz programa za prethodni dan, dok se podaci o uplaćenju naknadi unose na dnevnoj bazi temeljem izvoda Financijske agencije, također za prethodni dan. Za obavljanje navedenih usluga ugovorena je naknada u iznosu od 0,80 eura po vozilu bez poreza na dodanu vrijednost. Također, s društvom Centar za vozila Hrvatske zaključen je ugovor o obavljanju poslova koji su povezani s izdavanjem potvrde i obračunatoj godišnjoj naknadi. Poslovi se odnose na elektroničku obradu podataka o naplati godišnje naknade koje se obavljaju u stanicama za tehnički pregled vozila, izvan stanica te dostavu podataka o svim obrađenim predmetima u stanicama, uz primjenu posebne programske aplikacije. Za obavljanje navedenih poslova je ugovorena naknada u iznosu od 0,20 eura po vozilu bez poreza na dodanu vrijednost.

Uprava za ceste ima pristup informatičkom programu za naplatu godišnje naknade (izvješća o naplaćenju naknadi, izvješća o pojedinačnim naplaćenim naknadama, izvješća o oslobođenju plaćanja, pregled stanica za tehnički pregled, izdavanje potvrde, povrat naknade) u koji podatke unosi Centar za vozila Hrvatske za sve stanice za tehnički pregled vozila u Republici Hrvatskoj. Također, navedeni program omogućava pregled i analizu podataka o naknadi. Tijekom godine obavlja se kontrola obračunane i naplaćene naknade, a koncem godine obavlja se usklađenje potraživanja sa stanicama za tehnički pregled.

Izmjenama Pravilnika od 1. siječnja 2016. smanjena je godišnja naknada za autobuse i teretna vozila te za priključna vozila. Prihodi od godišnje naknade za ceste koja se plaća pri registraciji motornih vozila i priključnih vozila u 2015. ostvareni su u iznosu od 2.207.776,55 eura, a u 2016. u iznosu od 2.052.931,29 eura, što je 154.845,26 eura ili 7,0 % manje.

Prema podacima Uprave za ceste, pribavljenima od Centra za vozila Hrvatske, u 2022. je na području Županije registrirano 35 521 vozilo, dok je u 2023. registrirano 36 779 vozila, što je 3,5 % više. Prihodi ostvareni iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta u 2023. povećani su za 3,1 % u odnosu na 2022. Za ostvarena prava na oslobođenje plaćanja naknade na temelju rješenja Ministarstva, Uprava za ceste je primala sredstva iz državnog proračuna. U 2022. povrat naknade iznosio je 17.642,23 eura, a u 2023. iznosio je 16.672,80 eura.

Prihodi ostvareni iz sredstava proračuna u cijelosti se odnose na prihode ostvarene iz državnog proračuna za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u iznosu od 626.547,61 euro u 2022., odnosno u iznosu od 676.162,00 eura u 2023. i prihode za semaforizaciju raskrižja i modernizaciju pješačkog prijelaza ostvarene u iznosu od 58.946,94 eura u 2022., odnosno za potporu građenju biciklističke infrastrukture na županijskim i lokalnim cestama u iznosu od 66.361,40 eura u 2023.

Potpore održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta za 2022. i 2023. ostvarene su na temelju odluka Ministarstva o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste, a dodijeljene su u prosincu 2022. i studenome 2023. za pojedinu godinu. Potpora građenju biciklističke infrastrukture na županijskim i lokalnim cestama u 2023. ostvarena je na temelju Odluke Ministarstva o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste, a sredstva su dodijeljena u prosincu 2023. U skladu s odredbama Odluka Ministarstva o dodjeli potpora, sredstva potpora su Upravi za ceste doznačena jednokratno. Način podnošenja zahtjeva za isplatom, način i rokovi prijenosa i korištenja sredstava, nadzor nad korištenjem te način izvještavanja o korištenju sredstava uređeni su pojedinačnim ugovorima zaključenima između Ministarstva i Uprave za ceste za svaku odluku. U skladu sa zaključenim ugovorima, Uprava za ceste tromjesečnim i godišnjim (finalnim) izvještajima izvještava Ministarstva o utrošku sredstava pojedinačno po svakoj odluci, odnosno ugovoru. Izvještaji sadrže podatke o utrošenim sredstvima u izvještajnom razdoblju te preslike ugovora s izvođačima radova, ovjerenih obračunskih situacija o izvedenim radovima, računa za izvedene radove i nabavljene robe i usluge, potvrda o plaćanjima i drugih dokumenata. S obzirom na to da su joj sredstva za pojedinu poslovnu godinu doznačena koncem iste godine, Uprava za ceste je godišnjim financijskim planovima, koje donosi prije početka poslovne godine, prihode iz sredstava proračuna planirala u znatno manjim iznosima nego što su ostvareni ili ih uopće nije planirala, što je dovelo do ostvarenja vrijednosno značajnih godišnjih viškova prihoda koji se prenose za korištenje u idućoj godini.

Sredstva iz državnog proračuna za izvođenje radova na realizaciji projekta „Povećanje sigurnosti djece u gradu Slatini u blizini Osnovne škole Eugena Kumičića” ostvarena su temeljem Sporazuma o sufinanciranju radova na sanaciji opasnih mjesta iz veljače 2022. s Ministarstvom unutarnjih poslova Republike Hrvatske, a na temelju Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za 2022. Prema Sporazumu, Ministarstvo se obvezalo sufinancirati 70,0 % vrijednosti ugovorenih radova, odnosno najviše do 68.518,15 eura, dok preostali iznos do ukupno ugovorene vrijednosti radova financira Uprava za ceste. Sredstva su Upravi za ceste za tehničku dokumentaciju doznačena u svibnju, a za radove u listopadu 2022.

Prihodi od naknade za korištenje cestovnog zemljišta za 2022. i 2023. ostvareni su u iznosu od 215.660,55 eura. Odnose se na prihode od naknade o osnivanju prava služnosti u iznosu od 212.019,12 eura i prihode od naknade za korištenje cestovnog zemljišta u iznosu od 3.641,43 eura.

Vrijednosno najznačajniji prihodi od naknade o osnivanju prava služnosti u iznosu od 189.826,96 eura ostvareni su na temelju ugovora zaključenog s pravnom osobom za telekomunikacijske usluge o osnivanju prava služnosti iz 2013. i dodatka ugovoru iz 2015. kojim je visina naknade usklađena s odredbama Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (Narodne novine 87/14).

Prema podacima Uprave za ceste, koncem 2023. imala je ukupno 156 zaključenih ugovora o pravu služnosti na javnoj cesti, od čega je 67 ugovora zaključeno koncem 2023., a obveza plaćanja nastala je tijekom 2024., dok za osam ugovora obveza plaćanja nije nastala s obzirom na to da gradnja nije započela.

Uprava za ceste je u veljači 2018. podnijela zahtjev Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM) za utvrđivanje infrastrukturnog operatora i njegove obveze plaćanja naknade za pravo puta na županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste. HAKOM je u svibnju 2018. donio rješenje kojim je utvrđen infrastrukturni operator, njegovo pravo puta na županijskim i lokalnim cestama i obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta, na temelju odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17), koji je bio na snazi do srpnja 2022. Prema odredbama navedenog Zakona za gradnju, održavanje, razvoj i korištenje elektroničke komunikacijske mreže i elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na općem dobru te na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih i fizičkih osoba plaća se naknada za pravo puta, čija je visina i način obračuna propisan Pravilnikom o potvrdi i naknadi za pravo puta (Narodne novine 152/11, 151/14 i 95/17). Navedenim Pravilnikom visina godišnje naknade za pravo puta za korištenje cesta određena je u iznosu od 8,00 kn/m² (1,06 euro/m²) površine koja se koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture, a koja se utvrđuje na način propisan istim Pravilnikom. Primjenom odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama i Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta, infrastrukturnom operatoru je rješenjem HAKOM-a utvrđena obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta za korištenje županijskih i lokalnih cesta počevši od 9. svibnja 2018. te je prvo obračunsko razdoblje utvrđeno od 9. svibnja 2018. do 9. svibnja 2019. Infrastrukturni operator je na temelju spomenutog rješenja HAKOM-a tijekom 2018., 2019., 2020. i 2021. na ime godišnje naknade za pravo puta uplatio ukupno 688.434,25 eura, dok je za 2022. i 2023. uplatio po 94.913,48 eura primjenjujući i pozivajući se na odredbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama (Narodne novine 144/21) kojom je izmijenjena odredba članka 86., stavka 2. Zakona o cestama te je od 4. siječnja 2022. na snazi odredba prema kojoj se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, kojom je godišnja naknada za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelaške kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelaške kanalizacije i stupova nadzemne komunikacijske mreže određena u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 euro/m²) površine služnosti.

Do donošenja rješenja HAKOM-a, infrastrukturni operator je naknadu za korištenje županijskih i lokalnih cesta plaćao na temelju ugovora i dodatka ugovoru o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama zaključenih s Upravom za ceste u travnju 2013. i veljači 2015., s trajanjem na neodređeno vrijeme, odnosno dok je elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema u funkciji zbog koje je izgrađena. Navedeni ugovor i njegov dodatak zaključeni su na temelju odredbi Zakona o cestama i Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, kojima je visina godišnje naknade određena u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 euro/m²) površine služnosti. Uprava za ceste je navedeni ugovor iz travnja 2013. i dodatak ugovoru iz veljače 2015. otkazala u svibnju 2018. dostavljanjem izjave o otkazivanju infrastrukturnom operatoru, koji otkazivanje nije prihvatio te je nadležnom sudu podnio tužbu sa zahtjevom da se utvrdi da je otkazivanje neosnovano i bez pravnog učinka. Tužbeni zahtjev je prihvaćen te je utvrđeno da je otkazivanje ugovora iz travnja 2013. s dodatkom iz veljače 2015. neosnovano i bez pravnog učinka, čime je navedeni ugovor održan na snazi. Presuda je potvrđena odlukom Visokog trgovačkog suda iz travnja 2023. Uprava za ceste je u lipnju 2023. podnijela prijedlog za dopuštenje revizije protiv presude i rješenja Visokog trgovačkog suda te je u vrijeme obavljanja revizije postupak u tijeku.

Također, u svibnju 2024. donesena je i presuda prvostupanjskog suda na temelju tužbenog zahtjeva infrastrukturnog operatora za isplatu ukupnog iznosa od 354.702,05 eura sa zakonskom zateznom kamatom na ime stečenog bez osnove, odnosno povrat plaćenog iznosa bez pravne osnove, koji se odnosi na razliku između naknade za pravo puta koja je plaćena Upravi za ceste u razdoblju od 2018. do 2021. i naknade o osnivanju prava služnosti utvrđene ugovorom zaključenim s pravnom osobom za telekomunikacijske usluge iz travnja 2013. i dodatkom ugovora iz veljače 2015. Presudom suda iz svibnja 2024. tužbeni zahtjev infrastrukturnog operatora je odbijen, a na presudu je infrastrukturni operater uložio žalbu Visokom trgovačkom sudu. U vrijeme obavljanja revizije (u srpnju 2024.) postupak je u tijeku.

Prihodi od naknade za izvanredni prijevoz ostvareni su u skladu s odredbama članka 46. Zakona o cestama, prema kojima se na javnoj cesti, iznimno od odredbe kojom je propisano da vozila u prometu na javnoj cesti, sama ili zajedno s teretom, moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, može obaviti izvanredni prijevoz, na temelju dozvole za izvanredni prijevoz kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza te iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza. Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, a ako se izvanredni prijevoz obavlja na više javnih cesta, dozvolu izdaju Hrvatske ceste d.o.o. O izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju se obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, inspekcija za ceste i pravna osoba koja upravlja javnom cestom po kojoj se obavlja izvanredni prijevoz.

Uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, uvjeti i postupak za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz te mjerila za izračun naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu (Narodne novine 92/18, 45/20 i 47/23). Prema odredbi članka 14. navedenog Pravilnika, upravitelji javnih cesta poslove izdavanja dozvola mogu povjeriti Hrvatskim cestama d.o.o. pri čemu zadržavaju pravo na utvrđenu naknadu za izvanredni prijevoz. Uprava za ceste je poslove izdavanja dozvola za izvanredni prijevoz povjerila Hrvatskim cestama d.o.o. koje su Upravu za ceste obavještavale o izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz na temelju kojih su ostvareni prihodi u 2022. i 2023.

Prihodi iz ostalih izvora odnose se na prihode od naknada za izdavanje posebnih uvjeta građenja, naknada šteta, uplate jamstava i drugo.

Prema odredbama članka 49. Zakona o cestama, pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, čija ukupna masa prelazi 7,5 tona, dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste. Gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste propisuje nadležni ministar, a rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

Provedbeni propis kojim bi se propisale gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, kao i mjerila za izračun naknade za prekomjernu uporabu javne ceste do vremena obavljanja revizije (srpanj 2024.) nije donesen. Zbog navedenog Uprava za ceste tijekom 2022. i 2023. nije ostvarivala prihode od navedene naknade. Prema obrazloženju Uprave za ceste, prekomjerna uporaba javnih cesta sve je prisutnija i utječe na njihovo ubrzano trošenje odnosno propadanje, a raspoloživa financijska sredstva nisu dostatna za njihovu redovitu obnovu. Kao razlog prekomjerne uporabe navode veliki broj vozila koja prevoze prirodne sirovine koje se eksploatiraju na području Županije te prijevoz prirodnih dobara. Za navedeno se koriste vozila koja premašuju nosive elemente županijskih i lokalnih cesta, a ceste ne mogu preuzeti teška teretna opterećenja te je ubrzano njihovo trošenje odnosno propadanje. Uprava za ceste ističe da su ostvarena sredstva za pojedinu godinu dostatna samo za održavanje sigurnosti i protočnosti prometa na županijskim i lokalnim cestama, odnosno nisu dostatna za njihovu redovitu obnovu.

Udruga županijskih uprava za ceste Hrvatske, kao i pojedine županijske uprave za ceste uključile su se u javnu raspravu o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama te istaknule potrebu osiguranja dostatnih izvora sredstava za izvođenje radova prema programima redovitog održavanja, izvanrednog održavanja te građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta.

Istaknuto je da županijske uprave za ceste upravljaju sa 70,0 % mreže javnih cesta na području Republike Hrvatske, da su županijske i lokalne ceste preduvjet regionalnog razvoja te da većina Županijskih uprava za ceste sadašnjim prihodima nisu u mogućnosti kvalitetno održavati najveću javnu cestovnu mrežu u vlasništvu Republike Hrvatske, čime je ugrožena i sigurnost prometovanja po županijskim i lokalnim cestama, kojima se služi veliki broj stanovnika Republike Hrvatske. Istaknuto je da se naknada za ceste koja se plaća pri registraciji motornih vozila za ceste, kao glavni prihod, nije usklađivala i povećavala od 2003., da je 2015. smanjena, da bez obzira na inflaciju nije povećavana, a da su sve ostale naknade kod registracije vozila pratile inflaciju. Raspoloživa sredstva za program redovitog održavanja nisu dovoljna za podmirenje radova redovitog održavanja javnih cesta u obujmu kojim bi se zadovoljili standardi održavanja utvrđeni Pravilnikom o održavanju cesta, već ih zadovoljavaju u daleko manjem obujmu. Navode da je nužno osigurati dodatne stabilne, unaprijed poznate prihode za približno izjednačavanje, odnosno smanjenja razlike po prihodima unutar županijskih uprava za ceste, što bi se direktno odrazilo na stanje cesta jer većina županijskih uprava za ceste sadašnjim prihodima, koji su smanjeni ispod svakog minimuma, nisu u mogućnosti kvalitetno održavati ovu najveću javnu cestovnu mrežu.

– Rashodi

Vrijednosno najznačajnije rashode Uprava za ceste ostvaruje za građenje i rekonstrukciju te redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta, što čini 79,0 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 80,7 % u 2023. Slijede rashodi za funkcioniranje Uprave za ceste, koji čine 12,8 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 11,9 % u 2023. te drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, koji čine 8,2 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 7,4 % u 2023.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru rashoda za funkcioniranje Uprave za ceste su rashodi za zaposlene, unutar kojih su iskazani rashodi za plaće koji su u 2022. ostvareni u iznosu od 170.153,02 eura, a u 2023. u iznosu od 174.926,43 eura.

Uprava za ceste ima dvije organizacijske jedinice, i to: organizacijsku jedinicu za financijske, pravne i administrativne poslove te organizacijsku jedinicu za održavanje i građenje cesta. Pravilnikom o unutarnjem redu i sistematizaciji radnih mjesta Uprave za ceste predviđeno je 14 radnih mjesta s 15 zaposlenika, od čega je početkom 2022. Uprava za ceste imala deset zaposlenika, a koncem 2023. imala je devet zaposlenika. Plaće zaposlenika Uprave za ceste isplaćuju se na temelju Pravilnika o plaćama, naknadama, nagradama, darovima i drugim primanjima iz radnog odnosa zaposlenika Uprave za ceste, koji je donio ravnatelj Uprave za ceste. Prema odredbama navedenog Pravilnika, plaću čini osnovna plaća (zbroj umnoška osnovice za obračun plaće i koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen odnosno imenovan, uvećan za dodatak na radni staž) i dodaci na osnovnu plaću. Visina osnovice za obračun plaće i vrijednost koeficijenata radnih mjesta utvrđene su posebnim odlukama ravnatelja.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru drugih rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama odnose se na doznake dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Virovitici za financiranje nerazvrstanih cesta na njegovom području. Izvršeni su na temelju odredaba članaka 98. i 108. Zakona o cestama, prema kojima se sredstva za građenje, rekonstrukciju i održavanje nerazvrstanih cesta na području gradova koji su sjedišta županija, a koje su bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (Narodne novine 54/08, 122/08, 13/09, 104/09 i 17/10), osiguravaju dijelom iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, proporcionalno udjelu duljine nerazvrstanih cesta na području grada u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području županije. Sredstva su doznačena prema mjerilima propisanim odredbom članka 8. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, prema kojoj udjel duljine nerazvrstanih cesta na području Grada Virovitice u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije iznosi 6,1 %.

Naknada za uređenje voda plaćena je prema rješenjima o obračunu naknade koja donose Hrvatske vode, u skladu s odredbama Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine 153/09, 90/11, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17, 66/19 i 36/24) prema kojima su obveznici naknade za uređenje voda vlasnici ili drugi zakoniti posjednici nekretnine, osim poljoprivrednog zemljišta, obračunavaju je i naplaćuju Hrvatske vode u visini koju uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske, a osnovica za obračun naknade je četvorni metar nekretnine za koju se naknada plaća. Prema rješenjima Hrvatskih voda naknada za uređenje voda obračunana je za 2.129.900,00 m² županijskih i 3.593.396,00 m² lokalnih cesta, u iznosu od 59.658,12 eura za 2022., odnosno za 2023. u skladu s odredbama Uredbe o visini naknade za uređenje voda.

Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, isplaćene su na temelju ugovora zaključenih sa stanicama za tehnički pregled. Naknada za obavljanje poslova u vezi s naplatom godišnje naknade za uporabu javnih cesta ugovorena je u iznosu od 0,80 eura po registriranom vozilu. Ugovoreno je i jamstvo za učinkovito obavljanje poslova naplate u obliku zadužnice na iznos u visini od 10,0 % uprihođenog iznosa godišnje naknade u prethodnoj godini. Pravne osobe dostavile su Upravi za ceste ugovorena jamstva. Za isto razdoblje, Uprava za ceste zaključila je i ugovor s Centrom za vozila Hrvatske o obavljanju poslova elektroničke obrade podataka u vezi s naplatom godišnje naknade, uz naknadu u iznosu od 0,20 eura po registriranom vozilu.

Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta

Prema odredbama Zakona o cestama, planski temelj za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, kao dijelom mreže javnih cesta u Republici Hrvatskoj, je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. kojom su utvrđeni ciljevi i plan razvitka županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta u Republici Hrvatskoj. U skladu sa Strategijom, Vlada Republike Hrvatske donosi program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine. Posljednje četverogodišnje razdoblje za koje je navedeni program donesen je razdoblje od 2017. do 2020. Prioritet u građenju i održavanju županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta i potreba njihova razvitka utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, s gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protočnosti prometa.

Planski dokumenti županijskih uprava za ceste su financijski planovi koji se donose prema odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine 144/21) te planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koji se donose prema odredbama Zakona o cestama.

Za razdoblje obuhvaćeno revizijom Uprava za ceste je prema odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine 144/21), obvezna donijeti financijski plan kojim se utvrđuju njezini prihodi i primici te rashodi i izdaci u skladu s proračunskim klasifikacijama.

Uprava za ceste redovitim pregledima županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata na svom području prati njihovo stanje te provodi potrebne analize radi utvrđivanja prioriteta u planiranju i provedbi programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, u okviru raspoloživih financijskih sredstava. Prema obrazloženju Uprave za ceste, osnovni kriterij za utvrđivanje prioriteta kod uvrštavanja pregledanih dijelova cesta i predloženih radova na njima u godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta je stupanj oštećenosti pojedine ceste utvrđen ocjenom stanja te visina prihoda iz naknade za uporabu javnih cesta i prihoda ostvarenih iz državnog proračuna za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta. Planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s financijskim planom za 2022. i 2023. utvrđene su razine prednosti održavanja cesta koje su uvjetovane stanjem prometnica prema ocjeni, značajem prometnica u odnosu na tokove prometa na području županije, intenzitetu prometa i osiguranju potrebne sigurnosti, pri čemu prvu razinu čine županijske ceste koje čine glavne okosnice prometa, a drugu razinu lokalne ceste koje povezuju naselja s općinskim centrima i na kojima prometuju autobusne linije.

Također, za modernizaciju cesta utvrđeni kriterij su i ceste obuhvaćene Planom modernizacije cestovne mreže Virovitičko-podravske županije od 2020. do 2024., pri čemu su prioriteti pri uvrštavanju cesta u navedeni Plan bila naselja bez suvremenog kolnika (makadami) te najčešće korištene povezne dionice između više naselja uz nužnu potrebu obnove postojećih objekata. Uz spomenute kriterije kod planiranja u obzir se uzima procjena stanja sigurnosti prometa temeljem dostavljenih podataka Policijske uprave Virovitičko-podravske županije, procjena stanja o potrebama stanovništva u svrhu poboljšanja kvalitete života na području Županije odnosno društveno-gospodarsko značenje cesta, vrsta prometa kojemu su ceste namijenjene, svrha i prometno značenje, gustoća prometa te vrsta terena kojim cesta prolazi. Modernizacija županijskih i lokalnih cesta izgradnjom autobusnih stajališta u Plan gradnje i održavanja županijskih i lokalnih cesta uvrštava se na temelju zahtjeva jedinica lokalne samouprave. Nadalje, prioritet imaju i ulaganja u sanacije klizišta i raskrižja, održavanje prometne signalizacije i opreme, čime se izravno povećava sigurnost prometa te ulaganja u radove na održavanju cesta na temelju naloga inspekcije za ceste koja obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama. Preduvjet za primjenu navedenih kriterija i provedbu Plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta su riješeni imovinskopравни odnosi na cestama odnosno dijelovima cesta i cestovnom zemljištu.

– Planiranje

Prema odredbama članka 22. Zakona o cestama, program građenja i održavanja javnih cesta Vlade Republike Hrvatske, u dijelu koji se odnosi na županijske i lokalne ceste, ostvaruje se godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje donose županijske uprave za ceste.

U skladu sa Strategijom, Vlada Republike Hrvatske donijela je u svibnju 2017. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. kojim su planirana ulaganja u županijske i lokalne ceste u ukupnom iznosu od 2,834 milijarde kn i koja se najvećim dijelom planiraju financirati iz prihoda ostvarenih iz naknade za uporabu javnih cesta. Program sadrži pregled ostvarenja u prethodnom programskom razdoblju i ciljeve za nadolazeće četverogodišnje razdoblje, stavljajući prošle i buduće investicije u širi kontekst razvitka cestovnog sektora u funkciji općeg gospodarskog napretka države. Program održavanja cesta utvrđuje se dugoročnim, srednjoročnim i godišnjim planovima, a sukladno odredbama Zakona o cestama. Dugoročne potrebe održavanja postojećih autocesta i državnih cesta, načela održavanja županijskih i lokalnih cesta te prijedlog kriterija prioriteta održavanja autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta, utvrđuju se strategijom razvitka cesta. Srednjoročni program održavanja javnih cesta donosi se za razdoblje od četiri godine, a ostvaruje se godišnjim planom održavanja koji donose upravitelji cesta. Operativnim programom održavanja cesta utvrđuje se vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak, rok za izvršenje tih radova, kao i drugi uvjeti koji su bitni za njihovo izvođenje.

Uprave za ceste dužne su donijeti godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Za izradu godišnjih planova građenja i održavanja javnih cesta na županijskoj razini je višegodišnji (četverogodišnji) program građenja i održavanja javnih cesta s utvrđenom dinamikom. Godišnji plan mora biti usuglašen s programom građenja i održavanja javnih cesta koji donosi Vlada Republike Hrvatske. Prema odredbama članka 21. Zakona o cestama, program građenja i održavanja javnih cesta na prijedlog Ministarstva donosi Vlada za razdoblje od četiri godine, sukladno strategiji, a izvješće o ostvarivanju dugoročnih ciljeva razvoja cestovne infrastrukture utvrđenih Strategijom i izvršenju navedenog programa Vlada jedanput godišnje podnosi Hrvatskom saboru.

Predlaganje i donošenje financijskog plana izvanproračunskih korisnika utvrđeno je odredbama članka 39. Zakona o proračunu. Izvanproračunski korisnici dužni su dostaviti prijedloge financijskih planova nadležnim ministarstvima odnosno nadležnom upravnom tijelu u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s rokovima propisanim uputom za izradu i dostavu prijedloga financijskih planova upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Navedena uputa izrađena je na temelju upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koju jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavlja Ministarstvo financija. Ravnatelj je obavezan, prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom odjelu u Županiji, prijedlog financijskog plana uputiti Upravnom vijeću na usvajanje. Nadležno upravno tijelo u Županiji dužno je u prijedlogu financijskog plana, koji im je dostavljen u skladu s navedenom uputom, provjeriti točnost i istinitost podataka te dostaviti upravnom tijelu nadležnom za financije. Upravno vijeće usvaja prijedlog financijskog plana koji sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine na razini skupine ekonomske klasifikacije, a prijedlog financijskog plana izvanproračunskog korisnika župan podnosi na suglasnost predstavničkom tijelu, istodobno s prijedlogom proračuna.

Prema Zakonu o proračunu, kad postoje razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika na koji je Županijska skupština dala suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane Upravnog vijeća, upravno tijelo dužno je obavijestiti izvanproračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana. Upravno vijeće usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost.

Uprava za ceste je godišnje planske dokumente za 2022. i 2023. koji se odnose na Plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta i financijski plan donosila kao jedan dokument. Za navedene godine donosila je izmjene i dopune financijskog plana (za 2022. donesene su u srpnju, kolovozu i listopadu, a za 2023. u ožujku), dok izmjene i dopune Plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta nije donosila. Navedene planske dokumente usvojilo je Upravno vijeće, a suglasnost je dala Županijska skupština.

Prema podacima iz godišnjih izvještaja o izvršenju financijskog plana prihodi iz državnog proračuna za 2022. ostvareni su u znatno većem iznosu u odnosu na planirane. (planirani su u iznosu od 68.518,15 eura, a ostvareni u iznosu od 685.494,56 eura), dok za 2023. navedeni prihodi nisu planirani, a ostvareni su u iznosu od 742.523,40 eura. Prema obrazloženju Uprave za ceste, sredstva dobivena od Ministarstva kao potpore za pojedinu poslovnu godinu doznacavaju se koncem godine te Uprava za ceste kod donošenja godišnjih financijskih planova, prije početka poslovne godine, nema informaciju o visini sredstava potpora koje će joj koncem godine biti doznacene.

Prema odredbama članka 46. Zakona o proračunu, izmjenama i dopunama financijskog plana mijenja se isključivo usvojeni plan za tekuću proračunsku godinu. Na postupak donošenja izmjena i dopuna financijskog plana na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja financijskog plana. Izmjenama i dopunama financijskog plana ne mogu se umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu, izmjenama i dopunama financijskog plana moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka.

Uz svake izmjene i dopune financijskog plana obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna financijskog plana (općeg i posebnog dijela).

Državni ured za reviziju nalaže u slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda tijekom godine u odnosu na planirane donositi izmjene i dopune financijskog plana po postupku za donošenje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Prema odredbama članka 22. Zakona o cestama, program građenja i održavanja javnih cesta Vlade Republike Hrvatske, u dijelu koji se odnosi na županijske i lokalne ceste, ostvaruje se godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Uprava za ceste donijela je u studenome 2021. i prosincu 2022. godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta (zajedno s financijskim planom) za 2022. i 2023. Uprava za ceste dostavila je navedene planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s financijskim planom Ministarstvu na prethodnu suglasnost, međutim suglasnost Ministarstva na planove nije dobivena.

Usporedbom podataka iz planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. i 2023. i izvješća o radu za 2022. i 2023., koja sadrže podatke o izvršenju plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, utvrđeno je da navedenim planovima nisu planirani radovi na opremanju cesta koji se u 2022. odnose na radove na postavi stupca i prometnog znaka C02 s treptačem izvedenim u LED tehnologiji sa solarnim panelom za autonomni rad na pješačkom prijelazu na LC 26117 u Pitomači, radove na semaforizaciji raskrižja županijskih cesta ŽC 4296 i ŽC 4025 u Slatini i radove na modernizaciji pješačkog prijelaza na ŽC 4025 u blizini osnovne škole u Slatini za koje su rashodi ostvareni u iznosu 89.837,37 eura, a u 2023. na radove na postavi pozivno pješačkog semafora s mjeracom brzine na ŽC 4030 u Zdencima za koje su rashodi ostvareni u iznosu od 48.091,75 eura.

Također, Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. planirani su radovi na izgradnji mosta na županijskoj cesti ŽC 4039 Čađavica – Zvonimirovac, ali rashodi nisu ostvareni. Radovi su ugovoreni u studenome 2022., ali prema obrazloženju Uprave za ceste i Izvješću o radu za 2022. nisu mogli biti izvedeni u 2022. zbog loših vremenskih uvjeta te je u Izvješću navedeno da će se izvesti u narednom razdoblju. Međutim, Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2023., koji je donesen u prosincu 2022., radovi na izgradnji mosta na županijskoj cesti ŽC 4039 Čađavica – Zvonimirovac nisu planirani, a rashodi za izgradnju su u 2023. ostvareni u iznosu od 312.941,39 eura. Rashodi su planirani u financijskom planu Uprave za ceste.

Navedeni godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s financijskim planom i izmjene i dopune financijskih planova objavljeni su na mrežnim stranicama Uprave za ceste.

Izvješće o radu i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana za 2022. i 2023. usvojilo je Upravno vijeće i prihvatila Županijska skupština. Navedeno je objavljeno u službenim glasilcima Županije, koji su objavljeni na mrežnim stranicama Županije.

Državni ured za reviziju preporučuje donositi izmjene i dopune plana građenja i održavanja županijskih cesta kojima će se obuhvatiti radovi na cestama za koje se tijekom godine ostvaruju rashodi.

U tablici broj 3 daju se podaci o rashodima za ostvarivanje plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te godišnjih izvješća o radu Uprave za ceste za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 3

Planirani i ostvareni rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te godišnjih izvješća o radu Uprave za ceste

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta	950.764,48	513.221,02	54,0	20,4	1.128.900,00	1.045.129,23	92,6	35,0
1.1.	Građenje	552.292,78	184.410,34	33,4	7,3	359.512,90	323.725,12	90,0	10,8
1.2.	Rekonstrukcija	324.341,36	312.725,17	96,4	12,4	690.295,00	682.763,89	98,9	22,9
1.3.	Izrada projektne dokumentacije i drugi pripremni radovi za potrebe građenja i rekonstrukcije	44.130,34	16.085,51	36,5	0,7	79.092,10	38.640,22	48,9	1,3
2.	Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta	1.875.953,94	1.875.422,76	100,0	74,4	1.943.650,02	1.942.254,17	99,9	65,0
2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	58.783,92	54.851,49	93,3	2,2	57.699,18	57.675,31	100,0	1,9
2.2.	Održavanje prometnih površina	459.078,35	449.132,09	97,8	17,8	463.452,99	421.910,99	91,0	14,1
2.3.	Održavanje bankina	82.322,50	128.828,90	156,5	5,1	91.612,10	119.548,33	130,5	4,0
2.4.	Održavanje pokosa	23.087,19	26.082,23	113,0	1,0	20.244,28	18.404,55	90,9	0,6
2.5.	Održavanje sustava odvodnje	140.552,39	97.005,79	69,0	3,8	119.925,54	111.614,40	93,1	3,7
2.6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	236.357,86	244.757,32	103,6	9,7	242.414,80	253.492,33	104,6	8,5
2.7.	Održavanje cestovnih naprava i uređaja	26.785,51	25.037,49	93,5	1,0	26.852,88	23.296,34	86,8	0,8
2.8.	Održavanje vegetacije	419.855,88	507.981,55	121,0	20,1	424.056,71	504.010,04	118,9	16,9
2.9.	Održavanje cestovnih objekata	27.774,24	26.377,39	95,0	1,0	28.891,84	25.374,13	87,8	0,8
2.10.	Interventni radovi	10.786,46	9.888,87	91,7	0,4	784,94	7.754,46	987,9	0,3
2.11.	Zimska služba	390.569,64	305.479,64	78,2	12,1	467.714,76	399.173,29	85,3	13,4
3.	Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta	132.722,80	132.674,70	100,0	5,2	0,00	0,00	-	0,0
3.1.	Sanacija kolnika	132.722,80	132.674,70	100,0	5,2	0,00	0,00	-	0,0
Sveukupno 1+2+3		2.929.441,22	2.521.318,48	86,1	100,0	3.072.550,02	2.987.383,40	97,2	100,0

Vrijednosno najznačajniji rashodi za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije odnose se na rashode za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta. Slijede rashodi za građenje i rekonstrukciju te rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta.

– Građenje i rekonstrukcija

Rashodi za građenje županijskih i lokalnih cesta za 2022. i 2023. ostvareni u iznosu od 508.135,46 eura odnose se na troškove izgradnje mosta na lokalnoj cesti LC 40011 u Budrovcu Lukačkom u 2022. i na troškove izgradnje mosta na županijskoj cesti ŽC 4039 Čađavica – Zvonimirovac u 2023. Izgradnja navedenih mostova Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. planirana je na temelju ocjene stanja mostova. Prema evidenciji Uprave za ceste o stanju mostova, koncem 2021. od ukupno 87 mostova koji se nalaze na županijskim i lokalnim cestama kojima Uprava za ceste upravlja, most na županijskoj cesti ŽC 4039 Čađavica – Zvonimirovac jedini je bio ocijenjen ocjenom 4 (ozbiljno oštećenje, popravak potreban odmah), a most na lokalnoj cesti LC 40011 u Budrovcu Lukačkom jedan je od ukupno 21 mosta koji su pregledom mostova ocijenjeni ocjenom 3 (značajno oštećenje, popravak potreban što prije), pri čemu je 0 najbolja, a 5 najlošija ocjena.

Troškovi izgradnje mosta na lokalnoj cesti LC 40011 u Budrovcu Lukačkom u iznosu od 184.410,34 eura odnose se na rashode za radove na izgradnji mosta u iznosu od 177.442,39 eura i usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova u iznosu od 6.967,95 eura. Izvođenje radova na izgradnji mosta povjereno je izvoditelju radova odabranom u otvorenom postupku javne nabave, tijekom kojeg je utvrđeno da je odabrani izvoditelj registriran, specijaliziran i opremljen za poslove koji su mu povjereni, o čemu je sastavljen zapisnik. Obavljanje usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova povjereno je izvoditelju odabranom u jednostavnom postupku javne nabave. S odabranim izvoditeljima zaključeni su u travnju 2022. ugovor o izvođenju radova i ugovor o obavljanju usluga, po cijenama iz ponudbenih troškovnika. Naknadno je, u srpnju 2022., za izvođenje radova zaključen dodatak ugovoru na temelju zahtjeva izvoditelja za izvođenje izvanstroškovničkih radova i povećanog rada pojedinih ugovorenih stavki zbog loše kakvoće temeljnog tla s povišenom razinom podzemnih voda te mišljenja nadzornog inženjera o opravdanosti navedenih radova odnosno odobrenog zahtjeva Uprave za ceste za izvođenje i naplatu radova. Vrijednost radova dodatkom ugovora povećana je za 40.800,09 eura i iznosi 179.007,87 eura. Sastavljen je zapisnik o primopredaji radova. Radovi su obračunani u iznosu od 177.442,39 eura, što je 1.565,48 eura manje od ugovorenoga, usluge u ugovorenom iznosu od 6.967,95 eura i plaćeni su na temelju vjerodostojne dokumentacije.

Troškovi izgradnje mosta na ŽC 4039 Čađavica – Zvonimirovac u iznosu od 323.725,12 eura odnose se na rashode za radove na izgradnji mosta u iznosu od 312.941,39 eura i usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova u iznosu od 10.783,73 eura. Radovi na izgradnji mosta na ŽC 4039 Čađavica – Zvonimirovac ugovoreni su u studenome 2022. nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave, tijekom kojeg je utvrđeno da je odabrani izvoditelj registriran, specijaliziran i opremljen za poslove koji su mu povjereni, o čemu je sastavljen zapisnik. Radovi su ugovoreni u iznosu od 348.387,64 eura, s rokom izvedbe od godinu dana od dana potpisa ugovora, a obavljanje usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova ugovoreno je u prosincu 2022. u iznosu od 10.783,73 eura.

Ugovoreno je da će se rok izvođenja radova produžiti za broj dana kada zbog nepovoljnih vremenskih prilika neće biti moguće izvoditi pojedine vrste radova ili ugrađivati građevinske proizvode ili opremu, što se utvrđuje evidentiranjem i ovjerom nadzornog inženjera u građevinskom dnevniku, te da će se izvedeni radovi i obavljene usluge plaćati na temelju obračunskih situacija koje ovjerava nadzorni inženjer. Ugovorena su i jamstva izvođača za uredno ispunjenje ugovora te novčana kazna koju je dužan platiti u slučaju prekoračenja ugovorenih rokova izvođenja radova. Radovi nisu završeni u ugovorenom roku zbog nepovoljnih vremenskih prilika, što je evidentirano u građevinskom dnevniku i potvrđeno ovjerom nadzornog inženjera, te je u studenome 2023. na temelju zahtjeva izvođača i odobrenja nadzornog inženjera zaključen dodatak ugovoru kojim je rok za izvođenje radova produžen do konca lipnja 2024. Radovi su završeni tijekom 2024. u ugovorenom roku, sastavljen je zapisnik o okončanom obračunu te su radovi obračunani u ukupnom iznosu od 346.396,93 eura, što je 1.990,71 euro manje od ugovorenoga. Plaćeni su na temelju obračunskih situacija izvedenih radova, koje je ovjerio nadzorni inženjer i računa ispostavljenih za obavljene usluge. Rashodi za izradu projektne dokumentacije za izgradnju mosta iznose 5.806,62 eura i ostvareni su tijekom 2021.

Rashodi za rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2022. i 2023. u iznosu od 995.489,06 eura najvećim dijelom odnose se na rashode za modernizaciju dijela lokalne ceste LC 40056 Donja Bukovica – Gornje Viljevo u iznosu od 320.266,15 eura, modernizaciju dijela lokalne ceste LC 37132 Slavonska Pivnica – Babina Gora u iznosu od 232.107,84 eura, modernizaciju lokalne ceste LC 40049 Gornje Kusonje – Nove Kusonje u iznosu od 192.126,01 euro i modernizaciju županijskih cesta ŽC 4045 i ŽC 4030 u Miljevcima i Duzluku te lokalne ceste LC 40074 u Donjoj Pištani izgradnjom autobusnih stajališta u ukupnom iznosu od 92.587,23 eura. Poslovi modernizacije cesta (asfalterški radovi) povjereni su izvođačima odabranima u otvorenim postupcima javne nabave, a radovi na modernizaciji dvije županijske i jedne lokalne ceste izgradnjom autobusnih stajališta povjereni su izvođačima odabranim u jednostavnim postupcima javne nabave. S odabranim izvođačima zaključeni su ugovori o izvođenju radova po cijenama iz ponudbenih troškovnika. Radovi su obavljani, obračunani i plaćeni u skladu sa zaključenim ugovorima. Obračunske situacije izvedenih radova ovjerio je nadzorni inženjer (zaposlenik Uprave za ceste) kojeg je pojedinačnim rješenjima imenovala Uprava za ceste.

Rashodi za izradu projektne dokumentacije i druge pripremne radove za potrebe rekonstrukcije (modernizacije) županijskih i lokalnih cesta ostvareni za 2022. i 2023. u ukupnom iznosu od 54.725,73 eura odnose se na troškove pripreme i izrade projektne i tehničke dokumentacije, izradu elaborata i druge troškove za potrebe rekonstrukcije (modernizacije) županijskih i lokalnih cesta.

– Redovito održavanje

Popis radova redovitog održavanja cesta, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja utvrđeni su Pravilnikom o održavanju cesta. Redovito održavanje čini skup mjera i radnji koje se provode tijekom cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima. Stručni nadzor nad izvođenjem radova održavanja (javnih) cesta mogu provoditi samo osobe koje imaju pravo uporabe strukovnog naziva ovlaštene arhitekt ili ovlaštene inženjer sukladno posebnom propisu. Na temelju odluka ravnatelja, nadzor nad radovima održavanja u 2022. i 2023. obavljale su stručne osobe, zaposlenici Uprave za ceste zaposleni u organizacijskoj jedinici za održavanje i građenje cesta.

Odredbama članka 41.a Pravilnika o održavanju cesta utvrđen je standard redovitog održavanja, odnosno popis radova redovitog održavanja javne ceste, način i rokovi provjeravanja stanja svih dijelova javne ceste, vrste i rokovi izvođenja radova kojima se zadržava odnosno vraća na traženu razinu funkcionalnost dijelova javne ceste te razina usluge za sve poslove redovitog održavanja javnih cesta. Namjena standarda je da olakša planiranje aktivnosti održavanja, izradu proračuna i nabavu radova održavanja. Cilj mu je osigurati očuvanje elemenata cestovne infrastrukture, temelj za kontrolu kvalitete i praćenje postignute razine usluge te alat za definiranje programa preventivnog i periodičkog održavanja cesta. Opseg pojedinih radova održavanja i rokovi za njihovo izvođenje određuju se ovisno o vrsti javne ceste, njezinoj namjeni, prometnoj funkciji, veličini i vrsti prometa. Stvarni opseg i rokove za izvođenja pojedinih radova određuje upravitelj ceste.

Prema odredbi članka 33. Zakona, pravna osoba koja upravlja javnom cestom radove redovitog održavanja javnih cesta može ustupiti za razdoblje od četiri godine. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) na snazi je bio okvirni sporazum za ustupanje radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije od 1. kolovoza 2021. do 31. srpnja 2025., zaključen između Uprave za ceste i izvođitelja radova redovitog održavanja odabranog u otvorenom postupku javne nabave. Odabrana zajednica ponuditelja bila je jedini ponuditelj u provedenom postupku javne nabave procijenjene vrijednosti od 8.626.982,55 eura s porezom na dodanu vrijednost, u kojemu je utvrđeno da su trgovačka društva koja ju čine registrirana, specijalizirana i opremljena za poslove koji su im povjereni, o čemu je sastavljen zapisnik. Okvirnim sporazumom utvrđeni su uvjeti za zaključivanje godišnjih ugovora o izvođenju radova redovitog održavanja, prema ponudbenom troškovniku kojim je vrijednost radova za navedeno četverogodišnje razdoblje utvrđena u ukupnom iznosu od 8.449.427,53 eura. Predvidiva vrijednost radova za svako ugovorno razdoblje utvrđena je godišnjim ugovorom na temelju okvirnog sporazuma ugovornih strana, kao i dodatkom ugovora. Vrijednost radova predlaže naručitelj, a iskazana je prema vrstama radova, odnosno vrstama i količinama pojedinih radova temeljem nomenklature i opisa, koji je iskazan kroz troškovnik, te s utvrđenim jediničnim cijenama koje su ugovorne strane utvrdile prilikom sklapanja ugovora na temelju okvirnog sporazuma. Ugovorom je utvrđeno da naručitelj zadržava pravo da tijekom trajanja ugovora smanji ili poveća obujam pojedinih poslova iz ugovora, o čemu treba prethodno pismeno obavijestiti izvođitelja u roku ne kraćem od 30 dana. Također, svaki ugovaratelj ima pravo zahtijevati izmjenu ugovorenih jediničnih cijena ako nastupe izvanredni događaji koji utječu na visinu ugovorenih cijena, a način obračuna razlike u cijeni utvrđuje se dodatkom ugovora nakon što to ugovorne strane sporazumno utvrde. Ugovaratelj koji traži izmjenu jedinične cijene radova dužan je zahtjev predati u pismenom obliku te ga obrazložiti. O zahtjevu odlučuje povjerenstvo koje se sastaje u roku od osam dana od kada je izmjena cijena zatražena i rješava predmetni zahtjev te utvrđuje prijedlog dodatka ugovoru. Obavljeni radovi plaćaju se na temelju mjesečnih obračunskih situacija. Godišnjim ugovorima i okvirnim sporazumom utvrđeno je i jamstvo izvođitelja za uredno ispunjenje ugovora te ugovorna kazna koju je izvođitelj dužan platiti u slučaju prekoračenja utvrđenih rokova izvođenja radova.

Na temelju okvirnog sporazuma zaključen je godišnji ugovor o izvođenju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. i dodatak ugovoru prema kojima ukupna ugovorena vrijednost radova iznosi 1.712.124,23 eura te godišnji ugovor za 2023. za radove u vrijednosti od 1.770.000,00 eura. Jedinične cijene radova ugovorene godišnjim ugovorima odgovaraju cijenama navedenim u troškovniku iz okvirnog sporazuma. Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovoreni okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima koji su bili na snazi od siječnja 2022. do konca 2023., dani su u Prilogu 1.

Rashodi za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. ostvareni su u iznosu od 1.875.422,76 eura, što je 163.298,53 eura više od vrijednosti radova ugovorenih godišnjim ugovorom o izvođenju radova redovitog održavanja, a u 2023. ostvareni su u iznosu od 1.942.254,17 eura, što je 172.254,17 eura više od vrijednosti radova ugovorenih godišnjim ugovorom o izvođenju radova redovitog održavanja. Više ostvareni rashodi u 2022. i 2023. odnose se na rashode ostvarene na temelju ugovora o sanaciji poprečnih i uzdužnih pukotina na županijskim cestama, ugovora za radove na uklanjanju vegetacije u području cestovnog pojasa, radi osiguranja nesmetanog prometovanja slobodnim profilom ceste i veće horizontalne preglednosti te bolje vidljivosti vertikalne prometne signalizacije, kao i lakšeg pristupa cestovnim objektima na županijskim i lokalnim cestama te ugovora o radovima na popravku prometnih znakova s treptaćima na javnim cestama (u 2023.). zaključenih na temelju provedenih postupaka jednostavne nabave. Prema obrazloženju Uprave za ceste, navedeni radovi nisu obuhvaćeni troškovnicima godišnjih ugovora o redovitom održavanju koji su zaključeni na temelju okvirnog sporazuma. Prijedlog lokacija za izvođenje spomenutih radova utvrđuju nadzorni inženjeri Uprave za ceste obilaskom terena odnosno predlažu ceste ili dionice cesta te lokacije i količine radova u okviru iznosa predviđenih financijskim planom na temelju utvrđenih prioriteta koji se odnose na stanje cestovnih objekata i cesta, vidljivost prilikom prometovanja na cestama, prometnu opterećenost, ceste s autobusnim stajalištima i ceste koje povezuju naselja sa sjedištima lokalnih i regionalnih samouprava te na periodičku zastupljenost svih cesta.

Ugovoreni radovi redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023. obavljani su u skladu s mjesečnim operativnim planovima održavanja koje sastavljaju cestarije (tri cestarije) na čijem području se planiraju obavljati radovi. Plaćanja obavljenih radova izvršena su na temelju mjesečnih obračuna izvedenih radova ovjerenih potpisom zaposlenika Uprave za ceste, nadležnog za stručno nadziranje radova redovitog održavanja. Pregledom obračuna izvedenih radova u svibnju i listopadu 2022. te svibnju i listopadu 2023. utvrđeno je da su cijene izvedenih radova obračunane po ugovorenim jediničnim cijenama radova. Izvoditelj radova redovitog održavanja cesta je u kolovozu 2022. podnio zahtjev za izmjenu ugovorenih jediničnih cijena iz ugovornog troškovnika za 2022. zbog porasta cijena energenata, građevinskih materijala i proizvoda na tržištu. Navedeni zahtjev članovi Povjerenstva naručitelja za utvrđivanje i izmjenu jediničnih cijena iz ugovornog troškovnika su uz obrazloženje odbili te tijekom 2022. i 2023. nije bilo rashoda zbog povećanja jediničnih cijena radova.

Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta u zimskom razdoblju provedeno je u skladu s izvedbenim programima zimske službe koje je Uprava za ceste donijela na prijedlog izvođača radova redovitog održavanja cesta. Izvedbenim programima utvrđena je karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti, mjesta pripravnosti zimske službe i sistem veza, potreban broj ljudi, mehanizacije i materijala za posipavanje i njihov razmještaj po mjestima pripravnosti, redoslijed izvođenja radova (temeljem planom utvrđene razine prednosti), dinamika provođenja pojedinih aktivnosti, nadzor i kontrola provođenja zimske službe, uvjeti kada se zbog sigurnosti prometa isti ograničava ili zabranjuje za pojedine vrste vozila, način prikupljanja podataka i obavješćivanje o stanju i prohodnosti cesta te procjena troškova zimske službe. Organizacijska shema ustroja izvođača zimske službe utvrđena je izvedbenim programom, dok nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe izvedbenim programima nisu utvrđeni, što nije u skladu s odredbama članka 34. Pravilnika o održavanju cesta prema kojem se, između ostalog, izvedbenim programom zimske službe osobito utvrđuju nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe. Prema obrazloženju Uprave za ceste nadležnost i odgovornost izvođača zimske službe je regulirana godišnjim Ugovorom na temelju okvirnog sporazuma o obavljanju poslova redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta na području Virovitičko-podravske županije.

Županijske i lokalne ceste čine najveću mrežu javnih cesta u Republici Hrvatskoj (66,7 %) te je zbog toga od velike važnosti provoditi mjere i postupke njihova održavanja kvalitetno, kako bi mogle zadovoljiti potrebe sigurnosti cestovnog prometa.

U skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata tijekom 2022. i 2023. obavljan je putem redovitih sezonskih pregleda i izvanrednih pregleda, koje je obavljala Uprava za ceste, i putem ophodarske službe koju je obavljao izvođač radova redovitog održavanja cesta.

Rashodi za obavljanje ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama iz nadležnosti Uprave za ceste ostvareni su u 2022. u iznosu od 51.137,02 eura ili 74,87 eura/km ceste, a u 2023. u iznosu od 50.958,94 eura ili 75,87 eura/km ceste. Uprava za ceste redovitim pregledima županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata na svom području prati njihovo stanje te provodi potrebne analize radi utvrđivanja prioriteta u planiranju i provedbi plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, a izvanredne preglede obavlja nakon nepredviđenih događaja. Sezonski pregledi obavljaju se svake godine u ožujku i na temelju obavljenog pregleda sastavlja se ocjena stanja kolnika. Prema odredbama članka 16. Pravilnika o održavanju cesta, upravitelj ceste, odnosno izvođač radova na cesti je u obvezi osigurati da se sezonski pregledi cesta obavljaju dva puta godišnje, u pravilu nakon zimskog razdoblja (ožujak – svibanj) i u jesen (rujan – studeni), a radi provjere stanja cesta i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja ceste.

Redoviti pregledi županijskih i lokalnih cesta obavljaju se tjedno i putem ophodarske službe, koja je ugovorena s izvođačem radova redovitog održavanja, na temelju Godišnjeg plana redovitog pregleda županijskih i lokalnih cesta kojim su definirane ceste na kojima se uspostavlja pregled, učestalost pregleda, mjesta stalnog dežurstva i stalne pripravnosti te potrebno osoblje i oprema za njegovu provedbu, provedba mjera za zaštitu cesta i prometa pri povremenom pregledu, kao i radovi i aktivnosti koje se obavljaju tijekom redovitog pregleda. O obavljenim redovitim pregledima vodi se dnevnik redovitog pregleda cesta koji sadrži podatke o nadzoru nad stanjem i prohodnosti na pregledanoj grupi dionica cesta, nadzoru nad aktivnostima na pregledanoj grupi dionica i njihovom zaštitnom pojasu i pregled radova manjeg obujma (dionica i mjesto, pozicija i količina radova i jedinica mjere).

Prema evidenciji Uprave za ceste o obavljenim pregledima cestovnih objekata, posljednji redoviti godišnji pregledi pojedinih cestovnih objekata (mostova i velikih propusta) obavljeni su u veljači 2022. i ožujku 2023. Glavni pregledi cestovnih objekata obavljaju se najmanje jednom u šest godina i tijekom 2022. i 2023. nisu obavljani, jer su primjerice za 17 mostova, koji se nalaze na županijskim cestama, obavljeni u siječnju 2020. U travnju 2020. donesen je Plan održavanja mostova pod upravom Uprave za ceste za razdoblje od 2020. do 2024., kojim je planirano obavljanje glavnih pregleda mostova po godinama, međutim pregledi nisu obavljani. Prema obrazloženju Uprave za ceste, obavljanje glavnih pregleda mostova utvrdit će se donošenjem novog četverogodišnjeg plana u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima potrebnim za obavljanje pregleda.

O obavljenim redovitim, glavnim i izvanrednim pregledima županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata sastavljeni su zapisnici (izvješća) koji sadrže podatke o stanju pregledanog dijela ceste ili cestovnog objekta i prijedlog radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste, odnosno sanacije stanja ceste nastalog uslijed izvanrednog događaja. Tijekom 2023. proveden je jedan izvanredni pregled županijskih i lokalnih cesta. U svibnju 2023. ravnatelj je imenovao povjerenstvo za izvanredno obavljanje pregleda županijskih i lokalnih cesta nakon obilnih kiša na području Županije.

Povjerenstvo je provelo izvanredni pregled te je o utvrđenom stanju sastavilo Izvješće kojim su utvrđena oštećenja na tri županijske i jednoj lokalnoj cesti ukupne procijenjene vrijednosti od 355.000,00 eura te je naveden prijedlog potrebnih mjera za svaku pojedinu cestu. Izvješće je dostavljeno inspekciji cesta i nadležnom ministarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje sezonskih pregleda cesta dva puta godišnje u skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta.

– Izvanredno održavanje

Rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta za 2022. ostvareni u iznosu od 132.722,80 eura u cijelosti se odnose na poslove sanacije kolnika na županijskoj cesti 4253 Jankovac – Slatinski Drenovac, a obuhvaćaju radove na sanaciji klizišta koji uključuju pripremne radove, izvedbu pilota i potpornog zida, obnovu ceste i ograde te završne radove u ukupnom iznosu od 124.379,52 eura i usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova u iznosu od 8.343,28 eura.

Izvođenje radova izvanrednog održavanja povjereno je izvoditelju odabranom u otvorenom postupku javne nabave koji je proveden u 2021., tijekom kojeg je utvrđeno da je odabrani izvoditelj registriran, specijaliziran i opremljen za poslove koji su mu povjereni, o čemu je sastavljen zapisnik. Ugovor o izvođenju radova u vrijednosti od 124.389,81 euro zaključen je u listopadu 2021., a dodatak ugovoru kojim je produžen rok izvođenja radova do konca travnja 2022., u prosincu 2021. Radovi su obavljeni na temelju glavnog i izvedbenog projekta sanacije koji je izradio ponuditelj odabran u jednostavnom postupku javne nabave s kojim je u travnju 2021. zaključen ugovoru u iznosu od 11.148,72 eura i usluga obračunana u istom iznosu. Obavljanje usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova također je povjereno izvoditelju odabranom u jednostavnom postupku javne nabave, a ugovor je zaključen početkom travnja 2022. Ugovori o izvođenju radova i preuzimanju obavljanja usluga stručnog nadzora su zaključeni po cijenama iz ponudbenih troškovnika, obavljeni na ugovoreni način te obračunani i plaćeni po ugovorenim cijenama, na temelju obračunske situacije izvedenih radova koju je ovjerio nadzorni inženjer, odnosno računa za obavljene usluge.

– Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, praćenjem učinkovitosti održavanja javnih cesta utvrđuje se postizanje ciljeva upravljanja cestama. Učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta treba kontinuirano mjeriti kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i pokazatelje operativne razine upravljanja. Pokazatelji stanja cestovne mreže služe za praćenje utjecaja održavanja na stanje cesta u smislu pružanja usluga korisnicima ceste i dugoročnog očuvanja mreže, a pokazatelji operativne razine upravljanja za praćenje izvedbe radova i usluga održavanja. Izmjereni pokazatelji trebaju pokazivati stupanj učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u ostvarivanju zahtjeva sigurnosti, funkcionalnosti i održivosti cesta. Zahtjevi u pogledu sigurnosti cesta odnose se na upravljanje cestama u skladu s pravnom regulativom u cilju zadovoljavanja potreba korisnika cesta, zahtjevi u pogledu funkcionalnosti na održavanje cesta otvorenima i dostupnima i osiguravanje pravilnog funkcioniranja svih cestovnih elemenata, a zahtjevi u pogledu održivosti na sprječavanje propadanja cestovne mreže, odnosno na njezino održavanje u dobrom stanju.

Veći dio županijskih i lokalnih cesta čine ceste koje su redovitim razvrstavanjem ili prekategoriizacijom iz gradskih, prigradskih, seoskih i šumskih cesta postale javne ceste, a kod njihove izgradnje se najčešće nisu primjenjivali osnovni tehnički uvjeti građenja i projektiranja. Negativan učinak takvog postupanja ogleda se u nedovoljnoj širini kolnika, nedovoljnoj nosivosti kolničke konstrukcije, neriješenim sustavima odvodnje, neizgrađenim bankinama, neodgovarajućoj i nedovoljnoj opremi i signalizaciji te drugim nedostacima. Sadašnje opterećenje županijskih i lokalnih cesta uzrokuje brže propadanje, a što zahtijeva ulaganja u njihovo redovito i izvanredno održavanje te rekonstrukciju. Uprava za ceste kontinuirano mjeri učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže praćenjem udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta te ocjenjivanjem stanja asfaltnih kolnika ocjenama od 0 do 5, pri čemu je 0 najbolja, a 5 najlošija ocjena.

U tablici broj 4 daju se podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 4

Podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Godina	Ceste	Ukupna duljina (u km)	Ceste s asfaltnim kolnikom		Ceste s makadamskim kolnikom	
			Duljina (u km)	Udjel (u %)	Duljina (u km)	Udjel (u %)
1	2	3	4	5 (4/3*100)	6	7 (6/3*100)
2020.	Županijske	363,270	355,790	97,9	7,480	2,1
	Lokalne	320,340	233,400	72,9	86,940	27,1
	Ukupno	683,610	589,190	86,2	94,420	13,8
2021.	Županijske	363,190	355,610	97,9	7,580	2,1
	Lokalne	319,780	234,380	73,3	85,400	26,7
	Ukupno	682,970	589,990	86,4	92,980	13,6
2022.	Županijske	363,180	355,600	97,9	7,580	2,1
	Lokalne	319,790	236,160	73,8	83,630	26,2
	Ukupno	682,970	591,760	86,6	91,210	13,4
2023.	Županijske	351,900	344,320	97,8	7,580	2,2
	Lokalne	319,790	239,340	74,8	80,450	25,2
	Ukupno	671,690	583,660	86,9	88,030	13,1

Podaci iz tablice broj 4 ukazuju na trend povećanja duljine i udjela lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja duljine cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta. Do promjena u ukupnoj duljini cesta u pojedinim godinama dolazi zbog promjena u razvrstavanju javnih cesta na temelju odluka i izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju javnih cesta koje donosi nadležni ministar. Od 2020. do 2023. doneseno je osam odluka i izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju javnih cesta. Najznačajnije smanjenje duljine županijskih cesta vidljivo je u 2023. u odnosu na 2022. jer su Odlukom o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 59/23) županijska cesta ŽC 3301 duljine 10,993 km i dio županijske ceste ŽC 4070 duljine 0,291 km prestale biti županijske ceste i postale dio državnih cesta.

U tablici broj 5 daje se pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 5

Pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta na području
Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Ocjena stanja asfaltnih kolnika ²	Duljina cesta s asfaltiranim kolnikom (u km)											
	Županijske ceste				Lokalne ceste				Ukupno			
	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
0	55,800	47,390	48,290	48,240	53,665	50,910	41,410	44,590	109,460	98,300	89,700	92,830
1	105,620	102,390	92,280	89,690	48,415	48,120	58,130	58,125	154,030	150,510	150,410	147,815
2	88,160	93,510	91,650	85,620	23,250	24,470	21,900	21,900	111,410	117,980	113,550	107,520
3	76,170	71,000	80,870	81,460	71,170	65,310	66,000	65,995	147,340	136,310	146,870	147,455
4	28,940	39,420	41,310	38,110	30,300	37,380	41,740	41,740	59,250	76,800	83,050	79,850
5	1,100	1,900	1,200	1,200	6,600	8,190	6,990	6,990	7,700	10,090	8,190	8,190
UKUPNO	355,790	355,610	355,600	344,320	233,400	234,380	236,170	239,340	589,190	589,990	591,770	583,660
Bez ocjene	Makadami (u km)											
	Županijske ceste				Lokalne ceste				Ukupno			
	7,480	7,580	7,580	7,580	86,940	85,400	83,630	80,450	94,420	92,980	91,210	88,030
Sveukupno županijske i lokalne ceste (u km)									683,610	682,970	682,980	671,690

² Ocjena 0: kolnici bez oštećenja ili s lokalnim oštećenjima na površini manjoj od 30,0 %

Ocjena 1: mrežaste pukotine na 30,0 do 40,0 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 2: mrežaste pukotine na 40,0 do 50,0 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 3: mrežaste pukotine na 50,0 do 70,0 % ukupne površine kolnika s izraženim većim napuklinama i mjestimičnim udarnim rupama, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 4: mrežaste pukotine na 70,0 do 80,0 % ukupne površine kolnika s većim površinama razorenog kolovoznog zastora, veća ulegnuća i denivelacije kolnika

Ocjena 5: mrežaste pukotine na preko 80,0 % ukupne površine kolnika s potpuno uništenim kolovoznim zastorom na cijeloj širini kolnika

Prema podacima iz tablice broj 5, najznačajniji dio asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2023. ocijenjen je ocjenom 1 (25,3 %) i ocjenom 3 (25,3 %). Značajan dio asfaltnih kolnika ocijenjen je ocjenama 2 (18,4 %), 0 (15,9 %) i 4 (13,7 %), dok je neznatan dio asfaltnih kolnika ocijenjen ocjenom 5 (1,4 %). Podaci ukazuju na trend smanjenja duljine dionica asfaltnih kolnika ocijenjenih ocjenom 1, dok se kod ocjena 0, 2, 3, 4 i 5 duljine dionica asfaltnih kolnika iz godine u godinu povećavaju ili smanjuju u odnosu na godinu prije. Prema obrazloženju Uprave za ceste, do povećanja odnosno smanjenja većine ocjena stanja dolazi zbog nedovoljnog ulaganja u ceste zbog ograničenih financijskih sredstava kao rezultat, između ostalog, ukidanja priljeva sredstava iz trošarine na energente od strane Hrvatskih cesta d.o.o. te oscilacije sredstava koje Uprava za ceste dobiva od Ministarstva za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta. Nadalje, obrazlaže da na spomenuto znatno utječe i prekomjerno opterećenje i uporaba cesta prilikom prijevoza prirodnih sirovina koje se eksploatiraju na području županije te prijevoza prirodnih dobara za što se koriste vozila koja premašuju nosive elemente županijskih i lokalnih cesta i koje ne mogu preuzeti teška teretna opterećenja te se na taj način brže troše i uništavaju.

Analizom podataka o radu Uprave za ceste mogu se prikazati određeni pokazatelji operativne razine upravljanja za potrebe mjerenja učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u usporedbi s drugim županijskim upravama za ceste, kao što su pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta i ustrojenoj evidenciji županijskih i lokalnih cesta Uprave za ceste, Uprava za ceste je koncem 2023. upravljala s 351,900 km županijskih i 319,790 km lokalnih cesta, odnosno s ukupno 671,690 km županijskih i lokalnih cesta, a prema podacima iz financijskih izvještaja, tijekom 2023. imala je devet zaposlenika, iz čega proizlazi da je u navedenom razdoblju upravljala s 74,632 km cesta po jednom zaposleniku.

U tablici broj 6 daju se pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

Tablica broj 6

Pokazatelji ostvarenih prihoda i rashoda Uprave za ceste,
po kilometru ceste i zaposleniku u 2022. i 2023.

u eurima

Redni broj	Prihodi i rashodi	Ostvareno		Ostvareno po kilometru ceste		Ostvareno po zaposleniku	
		2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	3.355.443,98	3.497.638,47	4.913,02	5.207,23	335.544,40	388.626,49
1.1.	Prihodi od godišnje naknade za uporabu javnih cesta	2.550.361,20	2.629.158,33	3.734,22	3.914,24	255.036,12	292.128,70
1.2.	Prihodi iz državnog proračuna	685.494,56	742.523,40	1.003,70	1.105,46	68.549,46	82.502,60
1.3.	Prihodi od naknade za korištenje cestovnog zemljišta	101.354,70	114.305,85	148,40	170,18	10.135,47	12.700,65
1.4.	Ostali prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	18.233,52	11.650,89	26,70	17,35	1.823,35	1.294,54
2.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	2.521.318,48	2.987.383,40	3.691,69	4.447,56	252.131,85	331.931,49
2.1.	Rashodi za građenje i rekonstrukciju	513.221,02	1.045.129,23	751,45	1.555,97	51.322,10	116.125,47
2.2.	Rashodi za redovito održavanje	1.875.422,76	1.942.254,17	2.745,98	2.891,59	187.542,28	215.806,02
2.2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	54.851,49	57.675,31	80,31	85,87	5.485,15	6.408,37
2.2.2.	Održavanje prometnih površina	449.132,09	421.910,99	657,62	628,14	44.913,21	46.879,00
2.2.3.	Održavanje bankina	128.828,90	119.548,33	188,63	177,98	12.882,89	13.283,15
2.2.4.	Održavanje pokosa	26.082,23	18.404,55	38,19	27,40	2.608,22	2.044,95
2.2.5.	Održavanje sustava odvodnje	97.005,79	111.614,40	142,04	166,17	9.700,58	12.401,60
2.2.6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	244.757,32	253.492,33	358,37	377,39	24.475,73	28.165,81
2.2.7.	Održavanje cestovnih naprava i uređaja	25.037,49	23.296,34	36,66	34,68	2.503,75	2.588,48
2.2.8.	Održavanje vegetacije	507.981,55	504.010,04	743,78	750,36	50.798,16	56.001,12
2.2.9.	Održavanje cestovnih objekata	26.377,39	25.374,13	38,62	37,78	2.637,74	2.819,35
2.2.10.	Interventni radovi	9.888,87	7.754,46	14,48	11,54	988,89	861,61
2.2.11.	Zimska služba	305.479,64	399.173,29	447,28	594,28	30.547,96	44.352,58
2.3.	Rashodi za izvanredno održavanje	132.674,70	0,00	194,26	0,00	13.267,47	0,00
3.	Rashodi Uprave za ceste	407.474,30	440.346,71	596,62	655,58	40.747,43	48.927,41
3.1.	Rashodi za zaposlene	211.283,46	218.738,64	309,36	325,65	21.128,35	24.304,29
3.2.	Materijalni rashodi	196.190,84	179.757,90	287,26	267,62	19.619,08	19.973,10
3.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	0,00	41.850,17	0,00	62,31	0,00	4.650,02

Iz tablice 6 vidljivo je povećanje ostvarenih prihoda po kilometru ceste u 2023. za 6,0 %, odnosno po zaposleniku za 15,8 % i rashoda za 18,5 % u odnosu na 2022. Više ostvareni prihodi najvećim su dijelom utrošeni za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta. Rashodi za građenje i rekonstrukciju po kilometru ceste ostvareni u 2023. veći su za 107,1 %, odnosno po zaposleniku za 126,3 % zbog povećanog ulaganja u modernizaciju (asfaltiranje) lokalnih cesta i izgradnju mosta, a rashodi za redovito održavanje za 5,3 % u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi za izvanredno održavanje u 2022. ostvareni su u iznosu od 132.674,70 eura, a u 2023. nisu ostvareni.

Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije pokazuju trend povećanja udjela županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja udjela cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta, trend smanjenja duljine asfaltnih kolnika u boljem stanju te povećanje prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste, što je omogućilo povećanje ulaganja u građenje i rekonstrukciju te izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže županijskih i lokalnih cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti prometa na njima.

Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti

Ministarstvo pravosuđa i uprave je u ožujku 2022., na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2019., donijelo Upute za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave, radi ujednačenog pristupa izradi i sadržaju godišnjeg izvještaja o radu. Prema spomenutim Uputama, tijela javne uprave donose godišnji izvještaj o radu najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodno izvještajno razdoblje te ga objavljuju na svojim mrežnim stranicama ili ostalim lako dostupnim mjestima, u lako razumljivom, preglednom i lako čitljivom obliku. Uputama su, između ostalog, razrađeni elementi i sadržaj godišnjeg izvještaja o radu, svrha njegova donošenja te povezanost izvještavanja sa sustavom upravljanja kvalitetom. Godišnji izvještaj o radu je upravljačko-izvještajni akt koji treba sadržavati podatke o izvršenju aktivnosti te utrošku proračuna i ostalih resursa iz godišnjeg plana rada u izvještajnom razdoblju. U njemu se također opisuje ostvarenje planiranih poslova povezanih s djelokrugom i ustrojem te aktivnostima za provedbu mjera sadržanih u kratkoročnim aktima strateškog planiranja (provedbeni programi, akcijski planovi) izrađenih na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22).

Upravno vijeće je u ožujku 2023. i 2024. donijelo izvješća o radu i godišnje izvještaje o izvršenju financijskog plana Uprave za ceste (kao jedan dokument) za 2022. i 2023. koje je prihvatila Županijska skupština u lipnju 2023. i 2024. Zaključci Županijske skupštine o prihvaćanju objavljeni su u službenim glasnicima Županije, koji su objavljeni na mrežnim stranicama Županije.

U dijelu godišnjeg izvješća koji se odnosi na izvršenje financijskog plana iskazani su podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta i drugim prihodima te rashodima za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta i drugim rashodima, kao i obrazloženja pojedinih stavki ostvarenih prihoda i rashoda te ostvarenih rashoda po aktivnostima i programima.

Upravno vijeće donijelo je godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije za 2022. i 2023., a za njihovo donošenje nije pribavljena prethodna suglasnost Ministarstva. Prema obrazloženju Uprave za ceste i priloženoj dokumentaciji, Uprava za ceste dostavljala je Ministarstvu planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta s financijskim planom na prethodnu suglasnost, međutim suglasnost Ministarstva na planove nije dobivala.

U skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu iz ožujka 2022., godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste sadrže kratki osvrt čelnika na najvažnije rezultate ostvarene u izvještajnom razdoblju, informacije o ostvarenju planiranih mjera i aktivnosti, informacije o financijskom poslovanju i radu Uprave za ceste, kontekst djelovanja u izvještajnom razdoblju (ekonomski, fiskalni, ekološki, partneri i drugo). Informacije o fiskalnoj odgovornosti sadržane su u Izjavi o fiskalnoj odgovornosti. Podaci o broju i strukturi zaposlenih godišnjim izvještajem o radu nisu obuhvaćeni.

Izvještaji o izvršenju godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, iz kojih bi bila vidljiva usporedba planiranih i ostvarenih rashoda te se utvrdila i obrazložila značajnija odstupanja u odnosu na planirano, nisu sastavljani. Podaci o izvršenju planova građenja i održavanja cesta djelomično su iskazani u godišnjim izvješćima o radu Uprave za ceste, na način da su, primjerice, skupno iskazani rashodi o opremanju cesta u 2022. te modernizaciji cesta i izgradnji autobusnih stajališta u 2023. i nema usporedbe ostvarenih rashoda s planiranim stavkama iz Plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta.

Državni ured za reviziju preporučuje sastavljanje izvještaja o izvršenju godišnjeg plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, kako bi se omogućila usporedba planiranih i ostvarenih rashoda za održavanje i građenje cesta, utvrdila i obrazložila značajnija odstupanja u odnosu na planirano, u svrhu potpune obaviještenosti predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Tijekom 2022. i 2023. obavljeno je 16 inspekcijskih pregleda na županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste, o čemu su sastavljeni zapisnici. Prema zapisnicima o obavljenim inspekcijskim nadzorima utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na manjkavosti u označavanju dijela ceste prometnim znakovima, dotrajalost i oštećenost postojećih prometnih znakova, oštećenje asfaltnih kolnika i cestovnih objekata (mostova), neizvedenost razdjelne i rubnih crta na kolniku, neutvrđenost bankina ili nepostojanje bankina na pojedinim dijelovima ceste, zapunjenost i neodržavanost cijevnih propusta i kanala uz ceste, neodržavanje cestovnog pojasa košnjom trave izvan naselja, dotrajalost antikorozivne zaštite na ogradama mostova, širenje vegetacije na cestovni pojas i drugo. Zapisnicima su utvrđene nepravilnosti te obveza Uprave za ceste za dostavom očitovanja o utvrđenim činjenicama. Uprava za ceste je izvoditelju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta prosljeđivala zapisnike o obavljenom pregledu u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti te je o obavljenim radovima izvijestila inspekciju za ceste.

Prema odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22), tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama objaviti na lako pretraživ način, između ostalog, opće akte i odluke koje se donose, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvještaje o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti, podatke o izvoru financiranja, proračun, financijski plan ili drugi odgovarajući dokument kojim se utvrđuju prihodi i rashodi tijela javne vlasti te podatke i izvješća o izvršenju proračuna, financijskog plana ili drugog odgovarajućeg dokumenta, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika. Obvezu objave navedenih dokumenata i informacija na svojim mrežnim stranicama imaju i županijske uprave za ceste koje su kao tijela javne vlasti navedene u popisu tijela javne vlasti koji je objavljen na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske.

Obveza objave godišnjeg izvještaja o radu na mrežnim stranicama utvrđena je i Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu iz ožujka 2022. za tijela javne uprave (državna tijela, pravne osobe s javnim ovlastima i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave).

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama i Zakona o pravu na pristup informacijama, Uprava za ceste je na svojim mrežnim stranicama, između ostalog, objavila popis zakona i drugih propisa koji se odnose na njezino područje rada, Statut i njegove izmjene i dopune, popis cesta kojima upravlja i poveznicu na Geoportal javnih cesta Republike Hrvatske, godišnje planove građenja i održavanja s financijskim planom te izmjene i dopune financijskih planova, godišnje financijske izvještaje, izvješća o radu i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana, polugodišnje izvještaje o izvršenju financijskog plana, mjesečne izvještaje o trošenju sredstava, informacije o organizacijskim jedinicama Uprave za ceste i zaposlenicima koji rade u njima, informacije o članovima Upravnog vijeća, zaključke sa sjednica Upravnog vijeća, godišnje planove nabave, registar ugovora o javnoj nabavi, Pravilnik o provedbi postupaka javne nabave, godišnji plan čišćenja cestovnog pojasa s ciljem prevencije od požara i druge informacije u svrhu informiranja javnosti o radu Uprave za ceste. Objavljena je i obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, s podacima za kontakt za pristup informacijama i potrebnim obrascima te je omogućeno podnošenje upita građana i medija putem e-pošte.

Jedinica za unutarnju reviziju Virovitičko-podravske županije nije obavljala reviziju u Upravi za ceste.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti cjelovitost podataka Uprave za ceste o županijskim i lokalnim cestama i njihovom pravnom statusu, ocijeniti svrsishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama, ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora i informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Revizijom je utvrđeno da je Uprava za ceste ustrojila, vodi, ažurira i održava bazu podataka o županijskim i lokalnim cestama, podatke iz baze prenosi Hrvatskim cestama d.o.o., poduzima aktivnosti za evidentiranje županijskih i lokalnih cesta u katastru i njihov upis u zemljišne knjige, izrađuje elaborate izvedenog stanja cesta ili dijelova cesta i obavlja njihov upis u zemljišne knjige za one dionice cesta koje izvanredno održava, gradi, modernizira ili rekonstruira te ceste na kojima je potrebno provesti hitne sanacije, vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju županijskih i lokalnih cesta, godišnjim popisom imovine i obveza obuhvatila je sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, podatke o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji uskladila je s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta, vodi evidenciju ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje i ostvarenih rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama i pojedinim cestama, poduzima aktivnosti u cilju ostvarivanja sredstava za financiranje županijskih i lokalnih cesta iz propisanih izvora, donijela je godišnje planove građenja i održavanja i javno ih je objavila, izvođenje radova građenja i održavanja ustupala je pravnim osobama registriranim i opremljenima za te poslove, poslove izrade potrebne dokumentacije za postupke nabave, prometnih elaborata, nadzora nad radovima, kao i svakodnevni nadzor nad stanjem cesta i objekata obavljaju njezini zaposlenici, donijela je mjesečne operativne planove održavanja cesta i izvedbene programe zimske službe, za pojedine radove redovitog održavanja provodila je postupke jednostavne nabave u cilju postizanja nižih cijena radova, kontinuirano mjeri učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže na temelju prikupljenih podataka o oštećenjima na cesti i poduzima potrebne aktivnosti za njihovu sanaciju, planiranje građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja na temelju unaprijed utvrđenih kriterija i prioriteta, radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim planovima održavanja, obavljala je nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata redovitim i izvanrednim pregledima svojih zaposlenika i putem ophodarske službe, donijela je godišnja izvješća o radu Uprave za ceste i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana i dostavila ih Županijskoj skupštini, postupala je po zapisnicima inspekcije za ceste sastavljenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama te je osigurala informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem svoje mrežne stranice.

Međutim, Bilješke uz obrazac Bilancu za 2022. i 2023. ne sadrže popis primljenih jamstava iskazanih u ustrojenoj evidenciji primljenih mjenica i bankovnih garancija, dio rashoda koji se odnose na rashode za dodatna ulaganja na građevinskim objektima (rashodi za sanaciju klizišta na županijskoj cesti ŽC 4253 – Slatinski Drenovac – Jankovac – granica Županije) u 2022. evidentirani su u okviru materijalnih rashoda, a trebalo ih je evidentirati na računu rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine, što je utjecalo na strukturu iskazanih rashoda za 2022. i na manje iskazanu vrijednost proizvedene dugotrajne imovine, u slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda tijekom godine u odnosu na planirane nije donosila izmjene i dopune financijskog plana, planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta nisu planirani pojedini rashodi za opremanje cesta za koje su tijekom 2022. i 2023. rashodi ostvareni u iznosu od 137.929,12 eura, nije obuhvatila sve radove na održavanju i izgradnji županijskih i lokalnih cesta, odnosno nije donosila izmjene i dopune navedenog plana tijekom godine, nije obavljala redovite sezonske preglede županijskih i lokalnih cesta dva puta godišnje radi provjere stanja cesta i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja te nije sastavila izvještaj o izvršenju godišnjeg plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, kako bi se omogućila usporedba planiranih i ostvarenih rashoda za održavanje i građenje cesta, utvrdila i obrazložila značajnija odstupanja u odnosu na planirano, u svrhu potpune obaviještenosti predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Županije u nadležnosti Uprave za ceste **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, jer su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje županijskim i lokalnim cestama.

Državni ured za reviziju daje sljedeće naloge i preporuke, prema područjima revizije:

1. Evidencije o županijskim i lokalnim cestama
 - 1.1. U bilješkama uz Bilancu sastaviti popis primljenih jamstava u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju.
 - 1.2. Evidentirati dodatna ulaganja na građevinskim objektima u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.
2. Planiranje, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta
 - 2.1. U slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda tijekom godine u odnosu na planirane donositi izmjene i dopune financijskog plana po postupku za donošenje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu.
 - 2.2. Donositi izmjene i dopune plana građenja i održavanja županijskih cesta kojima će se obuhvatiti radovi na cestama za koje se tijekom godine ostvaruju rashodi.
 - 2.3. Obavljati sezonske preglede cesta dva puta godišnje u skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta.

3. Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti

- 3.1. Sastavljati izvještaj o izvršenju godišnjeg plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, kako bi se omogućila usporedba planiranih i ostvarenih rashoda za održavanje i građenje cesta, utvrdila i obrazložila značajnija odstupanja u odnosu na planirano, u svrhu potpune obaviještenosti predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja u vezi s evidentiranjem podataka o županijskim i lokalnim cestama, planiranjem, građenjem i održavanjem županijskih i lokalnih cesta, nadzorom nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama te informiranjem javnosti, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Virovitičko-podravske županije.

OČITOVANJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Županijska uprava za ceste se očitovala na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Virovitičko-podravske županije. U očitovanju navodi da nema primjedbi na utvrđene činjenice opisane u Nacrtu izvješća.

Prilog 1

Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. siječnja 2022. do konca 2023.

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
1.	Nadziranje prohodnosti, pregledi cesta i objekata	Redoviti pregled cesta i objekata	h	20,35
		Rad cestara	h	12,61
		Rad kamiona do 2 t	h	23,47
		Rad kamiona 2 do 12 t	h	41,12
		Rad kamiona preko 12 t	h	50,41
		Rad stroja (rovokopač-utovarivač-kombinirka)	h	32,19
		Apsorpcijsko sredstvo	kg	8,02
2.	Održavanje kolnika	Čišćenje kolnika – ručno	m ²	0,06
		Čišćenje kolnika – strojno	m ²	0,03
		Strojno uklanjanje nanosa s kolnika	m ³	20,94
		Popravak udarnih rupa	t	155,49
		Popravak lokalnog oštećenja kolnika – ručno	t	141,83
		Popravak lokalnog oštećenja kolnika – strojno	t	116,49
		Popravak zaglađenog kolnika frezanjem	m ²	1,26
		Frezanje kolnika:	m ²	0,00
		Frezanje kolnika prosječne debljine 2cm	m ²	2,15
		Frezanje kolnika prosječne debljine 4cm	m ²	2,80
		Frezanje kolnika prosječne debljine 6cm	m ²	4,02
		Sanacija ispuha	m ²	55,53
		Strojno rezanje asfalta	m'	4,04
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC22 base 50/70 AG6 M2 kao izravnavajućeg sloja do 2 000m ² po dionici	t	78,26
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC16 base 50/70 AG6 M2 kao izravnavajućeg sloja do 2 000m ² po dionici	t	80,91
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC16 surf 50/70 AG4 M4 kao završnog sloja do 2 000m ² po dionici	t	83,57
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC11 surf 50/70 AG3 M3 kao završnog sloja do 2 000m ² po dionici	t	90,47
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC8 surf 50/70 AG4 M4 kao završnog sloja do 2 000m ² po dionici	t	88,21
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom mikroasfalta SS8 A C65BP 7 AG1 M2 kao završnog sloja do 2 000m ² po dionici	m ²	4,36
		Dovoz kamenog materijala	m ³	21,82
		Strojna ugradnja kamenog materijala	m ³	3,36
		Profiliranje kolnika	m ²	0,04
		Popravak udarnih rupa	m ³	26,78
		Sanacija ispuha	m ²	29,75
3.	Održavanje bankina i breme	Prosijecanje nadvišenih dijelova bankine radi osiguranja otjecanja vode s kolnika – ručno	m'	1,55
		Uklanjanje nadvišenih dijelova bankine – ručno	m ²	2,17
		Uklanjanje nadvišenih dijelova bankine – strojno grejderom	m ²	0,26
		Uklanjanje nadvišenih dijelova bankine – strojno frezanjem	m ²	0,33
		Uklanjanje nadvišenih dijelova bankine i berme – strojno	m ³	12,65
		Popravak oštećene bankine miješanim kamenim materijalom – ručno	m ³	43,56
		Popravak oštećene bankine zemljanim materijalom – ručno	m ²	4,81
		Popravak oštećene bankine zemljanim materijalom – strojno	m ²	3,85
		Dogradnja bankine miješanim kamenim materijalom – strojno	m ³	29,17

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Popravlak oštećene berme – ručno	m ³	43,56
4.	Održavanje usjeka, zasjeka i nasipa	Ručno čišćenje usjeka, zasjeka i nasipa od otpadaka	h	15,54
		Uklanjanje nestabilnog materijala s pokosa usjeka i zasjeka	m ³	12,43
		Uklanjanje materijala nakupljenih iza zaštitnih žičanih mreža pokosa	m ³	20,49
		Uklanjanje materijala nakupljenih iza gabiona i New Jersey ograde	m ³	20,49
		Popravlak manjih zatravljenih površina nasipa, zasjeka i usjeka	m ²	2,39
		Dogradnja trupa ceste lomljenim kamenom	m ³	27,73
		Dogradnja trupa ceste miješanim kamenim materijalom	m ³	24,57
		Dogradnja tamponskog sloja kamenim materijalom	m ³	25,27
		Popravlak oštećenih dijelova zaštitne žičane mreže pokosa	m ²	8,83
		Iskop u trupu ceste	m ³	11,06
		Izrada procjednica u tamponu	m ²	43,88
		Popravlak manjih oštećenja pokosa zemljanim materijalom	m ³	15,93
5.	Održavanje objekata za odvodnju	Čišćenje cestovnih jaraka – ručno	m'	3,97
		Čišćenje cestovnih jaraka strojno – s odvozom iskopanog materijala	m'	3,53
		Čišćenje cestovnih jaraka strojno – bez odvoza iskopanog materijala	m'	2,59
		Iskop cestovnih jaraka	m ³	11,64
		Čišćenje rigola	m'	0,17
		Čišćenje propusta od nanosa	m ³	60,81
		Čišćenje slivnika, revizionih okana, taložnica i sličnih građevina	m ³	73,50
		Čišćenje sustava odvodnje vodom pod pritiskom	m ³	120,82
		Čišćenje betonskih kanalisa	m'	1,24
		Zamjena oštećenog poklopca revizionog okna	kom	240,79
		Zamjena oštećene slivničke rešetke	kom	126,51
		Korekcija visine revizionog okna ili slivnika	kom	94,91
		Popravlak oštećenog asfaltnog rigola	m'	51,86
		Popravlak oštećenog betonskog rigola	m'	54,48
		Zamjena oštećenih rubnjaka	m'	36,81
		Zamjena oštećenih kanalisa dimenzija 40/12x50cm uz kolnik	m'	38,80
		Zamjena oštećenih trapeznih konusnih kanalisa dimenzije 64/51/30/24x55cm i sl. na pokosima	m'	83,93
		Zamjena oštećenih trapeznih kanalisa dimenzije 50x60/45x47 cm i sl.	m'	109,62
		Popravlak oštećene kamene obloge dna jaraka, uljeva i izljeva propusta	m ²	48,60
		Popravlak oštećene betonske obloge dna jaraka, uljeva i izljeva propusta	m ²	46,77
		Zamjena oštećene cijevi propusta:	m'	0,00
		Zamjena oštećene cijevi propusta Ø40cm	m'	126,00
		Zamjena oštećene cijevi propusta Ø50cm	m'	152,86
		Zamjena oštećene cijevi propusta Ø60cm	m'	189,45
		Zamjena oštećene cijevi propusta Ø80cm	m'	247,54
		Zamjena oštećene cijevi propusta Ø100cm	m'	351,92
		Zamjena oštećene cijevi propusta Ø120cm	m'	478,51
		Popravlak oštećenja na betonskim dijelovima propusta	m ³	294,12
		Izrada novog revizionog okna	kom	1.094,89
		Izrada novog slivnika	kom	454,23
		Izrada asfaltnog rigola širine 50 cm	m'	15,95
		Izrada betonskog rigola širine 50 cm	m'	22,33
		Postavljanje rubnjaka dimenzija 18/24 cm ili 15/25 cm	m'	20,02
		Postavljanje rubnjaka dimenzija 10/20 cm i sl.	m'	13,13
		Postavljanje kanalisa dimenzija 40/12x50 cm uz kolnik	m'	26,52
		Postavljanje trapeznih konusnih kanalisa dimenzije 64/51/30/24x55 cm i sl. na pokosima	m'	52,59
		Postavljanje trapeznih kanalisa dimenzije 50x60/45x47 cm i sl. u cestovni jarak	m'	81,21

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Izrada kamene obloge dna jaraka, uljeva i izljeva propusta	m ²	73,61
		Izrada betonske obloge dna jaraka, uljeva i izljeva propusta	m ²	72,38
		Izrada glave propusta	m ³	273,90
		Izrada nove oborinske kanalizacije		0,00
		Izrada nove oborinske kanalizacije od PEHD korugiranih cijevi Ø20cm	m'	37,32
		Izrada nove oborinske kanalizacije od PEHD korugiranih cijevi Ø30cm	m'	56,49
		Izrada nove oborinske kanalizacije od PEHD korugiranih cijevi Ø40cm	m'	79,53
		Izrada drenaže od PVC cijevi promjera 125 mm	m'	16,72
		Izrada betonskog kanala s linijskom rešetkom	m'	263,23
		Izrada novog cijevnog propusta	kn	0,13
6.	Održavanje opreme ceste	Čišćenje smjerokaznog stupića	kom	0,41
		Ispravljanje smjerokaznog stupića	kom	1,30
		Zamjena oštećenog smjerokaznog stupića	kom	9,05
		Ugradnja novog smjerokaznog stupića	kom	10,98
		Izrada (nabava) i ugradnja temelja smjerokaznog stupića	kom	4,43
		Čišćenje katadioptra	kom	0,22
		Čišćenje odbojne ograde	m'	0,06
		Popravak odbojne ograde	m'	13,20
		Demontaža odbojne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m'	4,96
		Demontaža odbojne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi	m'	8,81
		Ugradnja odbojne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m'	49,23
		Ugradnja odbojne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi	m'	50,55
		Ugradnja odbojne ograde vijčanom vezom u betonskoj podlozi	m'	50,55
		Postavljanje betonske zaštitne ograde New Jersey na zemljanoj podlozi	m'	136,43
		Postavljanje betonske zaštitne ograde New Jersey na betonskoj ili asfaltnoj podlozi	m'	123,70
		Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptra) na odbojnu ogradu	kom	5,57
		Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptra) na rubnjak i slične površine	kom	7,35
		Čišćenje prometnog znaka	kom	1,99
		Čišćenje prometne ploče	kom	3,82
		Popravak prometnog znaka	kom	2,80
		Popravak prometne ploče	kom	14,20
		Zamjena (postavljanje) prometnog znaka	kom	10,22
		Zamjena (postavljanje) prometne ploče do 2 m ²	kom	19,89
		Zamjena (postavljanje) prometne ploče od 2 m ² do 8 m ²	kom	53,08
		Zamjena (postavljanje) prometne ploče veće od 8 m ²	kom	78,17
		Iskop temeljne jame u kamenom materijalu	m ³	15,16
		Iskop temeljne jame u zemljanom materijalu	m ³	9,33
		Izrada (nabava) i ugradnja temelja prometnih znakova ili ploča	kom	23,86
		Izrada trakastih i drugih temelja prometnih znakova ili ploča	m ³	124,79
		Demontaža stupova prometnih znakova ili ploča	kom	9,33
		Ugradnja stupova prometnih znakova i ploča	m'	2,45
		Ugradnja INP nosača za prometne ploče	m'	4,90
		Postavljanje znakova privremene regulacije prometa	kom	64,21
		Postavljanje dopunske ploče privremene regulacije prometa	kom	17,39
		Nabava prometne signalizacije i opreme	kn	0,13
		Obnavljanje pune razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m'	0,31
		Obnavljanje pune razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm)	m'	0,36
		Obnavljanje pune rubne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m'	0,34

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Obnavljanje pune rubne crte širine 15 cm (220/400µm)	m'	0,38
		Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m'	0,21
		Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm)	m'	0,22
		Obnavljanje isprekidane rubne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m'	0,23
		Obnavljanje isprekidane rubne crte širine 15 cm (220/400 µm)	m'	0,25
		Obnavljanje pješačkog prijelaza (220/400 µm)	m ²	5,24
		Obnavljanje pune poprečne i kose oznake (220/400 µm)	m ²	6,02
		Obnavljanje isprekidane poprečne oznake (220/400 µm)	m ²	5,24
		Obnavljanje strelica za obvezan smjer kretanja vozila (220/400 µm)	m ²	6,02
		Obnavljanje polja za usmjeravanje prometa (220/400 µm)	m ²	5,24
		Obnavljanje pojedinačnih natpisa „STOP“, „TRAM“, „ŠKOLA“, „VLAK“, „BUS“, „TAXI“ i sl. (220/400 µm)	m ²	5,48
		Obnavljanje oznaka na prometnim površinama za posebne namjene (220/400 µm)	m ²	6,02
		Obnavljanje oznake "mjesto rezervirano za invalide" (220/400 µm)	kom	6,63
		Obnavljanje mjesta za parkiranje osobnih vozila (220/400 µm)	kom	6,77
		Obnavljanje mjesta za parkiranje autobusa (220/400 µm)	kom	8,92
		Markiranje oznaka	h	14,96
		Uklanjanje manjih površina oznaka frezanjem	m ²	6,50
		Uklanjanje većih površina oznaka vodom pod visokim pritiskom	h	663,61
		Razni radovi na izradi i obnavljanju oznaka na kolniku ostalim tehnologijama	kn	0,13
7.	Košnja trave i održavanje zelenila	Košnja trave – ručno	m ²	0,10
		Košnja trave na bankini ili bermi – strojno	m ²	0,03
		Košnja trave izvan bankine ili berme – strojno	m ²	0,03
		Košnja trave na površinama s mjestimično sraslim kamenjem – strojno	m ²	0,05
		Krčenje grmlja i šiblja – ručno	m ²	1,83
		Krčenje grmlja i šiblja – strojno	m ²	0,56
		Strojno obrezivanje grmlja, živice i šiblja	m ²	0,93
		Sječa stabala ili grana promjera preko 10 cm do 20 cm	kom	37,48
		Sječa stabala ili grana promjera preko 20 cm do 30 cm	kom	81,52
		Sječa stabala ili grana promjera preko 30 cm	kom	120,96
		Strojno vađenje panjeva promjera do 30 cm	kom	78,55
		Strojno vađenje panjeva promjera preko 30 cm	kom	115,87
8.	Održavanje objekata (mostova, nadvožnjaka, odmorišta...)	Ručno čišćenje objekta	m ²	0,37
		Čišćenje teško pristupačnih dijelova objekta (ležajevi i sl.) za što je potrebna specijalna oprema	h	31,48
		Razni radovi na čišćenju korita vodotoka od naplavina	h	19,10
		Čišćenje drenažnih otvora, barbakana i sličnih uređaja za odvodnju objekta	h	19,10
		Čišćenje dilatacija	m'	3,73
		Čišćenje ostalih površina izvan kolnika	h	19,10
		Popravlak oštećenog završnog sloja hodnika epoksidnim mortom	m ²	91,80
		Popravlak oštećenog završnog sloja hodnika lijevanim asfaltom MA4 20/30 AG2 M2	m ²	25,88
		Zapunjavanje pukotina i obnova fuga cementnim mortom	m'	5,94
		Zapunjavanje dilatacija specijalnom masom za dilatacije	m'	8,47
		Popravlak obloženih dijelova čunja nasipa uz objekt	m ²	46,48
		Popravlak oštećenja na betonskim dijelovima objekta	m ³	370,46
		Popravlak oštećenja betonske površine epoksidnim mortom	m ²	91,80
		Popravlak zida od kamena	m ³	203,08
		Popravlak zida od betona	m ³	215,52
		Popravlak gabionskog zida	m ³	135,46
		Popravlak oštećenih dijelova metalne ograde	kg	9,58
		Farbanje metalne ograde	m ²	58,52

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
		Obnova antikorozivne zaštite na čeličnim dijelovima objekta	m ²	58,52
		Obnova antikorozivne zaštite bitumenskim lakom	m ²	37,57
		Izvedba kamenog nabačaja uz upornjak ili stup objekta	m ³	63,58
		Pjeskarenje betonskih i čeličnih površina	h	84,41
		Izrada zida od kamena	m ³	210,04
		Izrada zida od betona	m ³	223,86
		Izrada kamene obloge čunja nasipa uz objekt	m ²	51,65
		Izrada gabionskih zidova u zemljanom materijalu	m ³	148,55
		Izrada gabionskih zidova u kamenom materijalu	m ³	114,30
		Zamjena rubnjaka na objektu	m'	39,16
		Izrada i postavljanje nove metalne ograde	kg	8,80
		Ugradnja bitumenske trake na spoju betonskih i asfaltnih površina	m'	6,69
		Izrada dvoslojne hidroizolacije rasponske konstrukcije	m ²	43,05
9.	Sustavi, instalacije, uređaji i oprema na cestama i objektima	Pregled sustava i opreme	h	34,02
		Održavanje i popravak svjetlosno-signalnih sustava i opreme	kn	0,13
10.	Održavanje cesta i objekata u zimskom razdoblju	Postavljanje i uklanjanje kompletnog prometnog znaka prema operativnom programu zimske službe	kom	64,21
		Postavljanje i uklanjanje dopunske ploče prema operativnom programu zimske službe	kom	17,39
		Postavljanje i uklanjanje rubnih štapova	kom	4,90
		Postavljanje i uklanjanje prenosivih drvenih snjegobrana	m ²	17,75
		Pripravnost kapaciteta za zimsku službu	dan	1.426,64
		Privremeni lokalni popravak kolnika – krpanje s hladnim smjesama (grambit)	t	258,82
		Kamion do 3.5 t za intervencije na posipavanju i sl.	h	32,74
		Kamion na čišćenju i posipavanju – komplet s plugom i posipačem	h	67,53
		Stroj za utovar (utovarivač, bager...) na utovaru posipnog materijala	h	32,19
		Specijalno vozilo – komplet s priključcima (plugom, posipačem i bočnim odbacivačem)	h	76,07
		Utovarivač-rovokopač (kombinirka) na čišćenju snijega	h	37,58
		Specijalni strojevi na čišćenju (grejder...)	h	65,63
		Radna snaga	h	12,61
		Sol za posipavanje	t	99,54
		Kalcijev klorid za izvedbu posipavanja s istovremenim vlaženjem	t	465,07
		Posipni materijal od kamene sitneži	m ³	22,16